

วิทยานิพนธ์

V8011

แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการ
จัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

**AN APPROACH TO DEVELOPMENT OF LIBRARY AS LEARNING
RESOURCE BY QUALITY MANAGEMENT PROCESSING : CASE
STUDY AT PRATOMTHANBIN KAMPANGSAN SCHOOL UNDER
NAKHONPATHOM EDUCATIONAL SERVICE OFFICE AREA 1**

นางจันทร์พิมพ์ รัตนเดชกำจาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
เดือน ปี..... - 4 ส.ค. 2552
ชทะเบียน..... ๐๐2216๔9 ★ สาขาการบริหารการศึกษา
ฉบับที่..... ๑๖ ปีการศึกษา 2551
เลขที่..... ๐๒๗.๘
๑๒๗/๒
๒๕๕๑
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิทยานิพนธ์ แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

โดย นางจันทร์พิมพ์ รัตนะเดชะกำจาย

สาขา การบริหารการศึกษา

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง
กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐฐจร

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐฐจร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐฐจร)

..... กรรมการ

(ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์)

..... กรรมการและเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย महाบรรพต)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

จันทร์พิมพ์ รัตนเดชกำฉาย. (2551) แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตาม

กระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

คณะกรรมการควบคุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุวิทย์ เชื้อมทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพของการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน 2) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 265 คน เป็นผู้บริหาร 1 คน ครู 54 คน และเป็นนักเรียน 210 คน โดยนักเรียนได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นและครูได้จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่น 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานของห้องสมุดโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินการด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ ส่วนการดำเนินงานด้านผู้ใช้บริการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2. ปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินการด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การดำเนินงานด้านผู้ใช้บริการ ส่วนการดำเนินงานด้านทรัพยากรสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 3. แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย ควรมีการกำหนดเป็นแผนพัฒนาห้องสมุด ควรจัดการประชุมนิเทศการใช้ห้องสมุด ควรกำหนดแผนการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ ควรจัดทำโครงการห้องสมุดในสวน โครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ ควรมีการพัฒนาสารสนเทศของห้องสมุด ควรมีการจัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู ควรจัดทำโครงการสื่อ Internet เพื่อการเรียนรู้ภายในห้องสมุด ควรจัดทำโครงการทอดผ้าป่าหนังสือและควรจัดทำโครงการบริจาคหนังสือเข้าห้องสมุด

Chantarapim Rattanadechgumjay. (2008). An Approach to Development of Library as Learning Resource by Quality Management Processing : Case Study at Pratomthanbin Kampangsan School under Nakhonpathom Educational Service Office Area 1. Master of Education. Bangkok: Graduate School of Bansomdejchaopraya Rajabhat University.

Advisors: Assistant Professor Dr.Premsuree Chaumthong,
Assistant Professor Dr. Sarayuth Sethakhajorn

The objective of this research was to study the implementation, problems, and approach to development of library as learning resource by quality management processing of library at Pratomthanbin Kampangsan School. The sample group included 1 administrator, 54 teachers, and 210 students through stratified and simple random sampling. The instrument was 5-point rating scale questionnaire. Data were statistically analyzed in percentage, mean score, and standard deviation.

The finding revealed that the implementation of library at Pratomthanbin Kampangsan School was generally at the moderate level. After item analysis, all of the m could be rearranged by mean score in descending order as follows: personnel, building and ground, and service users. The implementation problems of library at Pratomthanbin Kampangsan School were generally at the low level. After item analysis, all of the m could be rearranged by mean score in descending order as follows: personnel, service users, information technology. An approach to development of library as learning resource included development planning, orientation for using, building and ground development planning, implementation of park and mobile library, development of information technology, explanatory meeting, implementation of Internet for learning, and charity and donation of books to the library.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จเรียบร้อย สมบูรณ์ทุกประการ โดยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ หลาบมาลา ที่กรุณาเป็นประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุริย์ เชื่อมทอง ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สราวุธ เศรษฐขจร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย มหาบรรพต กรรมการ/เลขานุการ อาจารย์ ดร. วิเชียร อินทรสมพันธ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณนายอานนท์ เล้าอรุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมฐานบิน กำแพงแสน นางกุลธิดา ปัญญาจิรวุฒิ ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ดร.กิตติคุณ รัตนเดชกำจาย ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร นางจรรยาพร ยอดแก้ว ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 และนายกิตติ กสิณธรรมา ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม ทำให้การวิจัยดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบคุณข้าราชการครู โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสนทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามและช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

จันทร์พิมพ์ รัตนเดชกำจาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
ประกาศคุณูปการ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การพัฒนาห้องสมุด โรงเรียน.....	7
กระบวนการจัดการคุณภาพ.....	13
โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	21
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	24
ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานห้องสมุด.....	26
ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาห้องสมุดตามกระบวนการจัดการคุณภาพ.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	52
สรุปผลการวิจัย.....	53
อภิปรายผล.....	55
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	59
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	65
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
ประวัติผู้วิจัย.....	85

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	24
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลระดับสภาพการดำเนินงานห้องสมุด โดยรวม.....	26
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลระดับสภาพการดำเนินงานห้องสมุด ด้านบุคลากร.....	27
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลระดับสภาพการดำเนินงานห้องสมุด ด้านผู้ใช้บริการ.....	29
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลระดับสภาพการดำเนินงานห้องสมุด ด้านอาคารสถานที่.....	31
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลระดับสภาพการดำเนินงานห้องสมุด ด้านทรัพยากรสารสนเทศ.....	33
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลระดับปัญหาการพัฒนาห้องสมุด โดยรวม.....	34
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลระดับปัญหาการพัฒนาห้องสมุด ด้านบุคลากร.....	35
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลระดับปัญหาการพัฒนาห้องสมุด ด้านผู้ใช้บริการ.....	37
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลระดับปัญหาการพัฒนาห้องสมุด ด้านอาคารสถานที่.....	39
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลระดับปัญหาการพัฒนาห้องสมุด ด้านทรัพยากรสารสนเทศ.....	41
12	ค่าความถี่และร้อยละของแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพด้านบุคลากร.....	44
13	ค่าความถี่และร้อยละของแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพด้านผู้ใช้บริการ.....	46
14	ค่าความถี่และร้อยละของแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพด้านอาคารสถานที่.....	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	ค่าความถี่และร้อยละของแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพด้านทรัพยากรสารสนเทศ.....	50

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 วงจร PDCA	15

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 22, 24 และ 25 ได้บัญญัติให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ จึงต้องส่งเสริมให้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ อีกทั้งสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวก สร้างเสริมประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องรวมถึงการจัดการเรียนรู้โดยปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ (ราชกิจจานุเบกษา 2545:21-26)

ในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามหลักการ สถานศึกษาต้องประสานกับชุมชน และองค์กรทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนให้มีบทบาทในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ทุกแบบอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ในมาตรา 58 ยังได้ระบุให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชนรวมถึงองค์กรต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนช่วยในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยยึดหลักการจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมถึงพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (ธีรศักดิ์ อัครบวร 2545: 22-23)

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรมวิชาการ 2551:3-5) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตรเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นสากล ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ยึดหยุ่นสนองความต้องการผู้เรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ สถานศึกษาทุกแห่งทุกระดับถือเป็นตัวแทนของรัฐในการจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ ที่สานต่อนโยบายสู่การปฏิบัติเพื่อเสริมสร้าง ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองอย่างมีศักยภาพ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โครงการห้องสมุด โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ตามการรายงานโครงการในปีการศึกษา 2549 (รายงานโครงการห้องสมุด 2549 : 20) พบว่าการ

ดำเนินงานตามโครงการยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ 1) นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง 2) ปัญหาด้านสถานที่ที่มีขนาดไม่เพียงพอต่อการให้บริการแก่ผู้เรียน 3) ปัญหาบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะด้านและสามารถรับผิดชอบงานห้องสมุด ในรูปแบบการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้ 4) ปัญหาด้านการขาดทรัพยากรสารสนเทศประเภทวัสดุสิ่งพิมพ์อันได้แก่หนังสือ วารสาร นิตยสารและหนังสือพิมพ์ที่มีความหลากหลายและต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะนิสัยในการอ่าน ไม่มีนิสัยรักการอ่าน และการค้นคว้าด้วยตนเอง และในส่วนของข้อเสนอแนะ โครงการเพื่อให้ห้องสมุดมีการพัฒนาที่ดีขึ้น ได้เสนอไว้ดังนี้ 1) ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของโรงเรียน เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและครูผู้สอน 2) ควรปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดในด้านอาคารสถานที่บุคลากรดำเนินงานห้องสมุดการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมสนับสนุนการเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของครูและนักเรียน 3) การส่งเสริมทักษะนิสัยด้านการอ่านโดยปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และพร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยข้อเสนอแนะดังกล่าวจึงควรนำหลักการ และกระบวนการจัดการคุณภาพ มาปรับใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการบริหารงานโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) ซึ่ง ประกอบด้วย การวางแผน (Plan : P) การดำเนินงาน (Do : D) การตรวจสอบแก้ไข (Check : C) การปรับปรุงและพัฒนา (Act : A) มาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อส่งเสริมให้ห้องสมุดมีสภาพเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา

จากสภาพปัญหาการดำเนินงานห้องสมุด ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ช่างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรที่รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่บริหารจัดการงานห้องสมุดตำแหน่งบรรณารักษ์ ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษา โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 โดยใช้การดำเนินการตามกระบวนการบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) โดยผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้คาดว่าจะประโยชน์ต่อการจัดการคุณภาพการศึกษา เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ในภาพรวม และเป็นแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ และมีประสิทธิภาพในการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพของการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา บินคำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาของการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา บินคำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษามินคำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนชั้น ป.5-6 ของโรงเรียนประถมศึกษา บินคำแพงแสนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 523 คน เป็นผู้บริหาร 1 คน เป็นครู 62 คน และเป็นนักเรียน จำนวน 460 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนชั้น ป.5-6 ของโรงเรียนประถมศึกษา บินคำแพงแสนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 265 คน เป็นผู้บริหาร 1 คน เป็นครู 54 คน และเป็นนักเรียน 210 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูป ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) มีค่าความคาดเคลื่อนเท่ากับ .05 ดำเนินการสุ่มตัวอย่างของครูโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย และดำเนินการสุ่มตัวอย่างของนักเรียนโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เพื่อให้ครอบคลุมจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับชั้นตามสัดส่วนของประชากร โดยใช้ระดับชั้นเรียนเป็นระดับชั้นในการสุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ 4 ด้าน คือ

- 2.1.1 ด้านบุคลากร
- 2.1.2 ด้านผู้ใช้บริการ
- 2.1.3 ด้านอาคารสถานที่
- 2.1.4 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

3. ระยะเวลาที่ศึกษา

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพของการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ หมายถึง ระดับของการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการงานห้องสมุด ด้านบุคลากร ผู้ให้บริการ อาคารสถานที่และทรัพยากรสารสนเทศ

ปัญหาของการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ หมายถึง ข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการงานห้องสมุด ด้านบุคลากร ผู้ให้บริการ อาคารสถานที่และทรัพยากรสารสนเทศ

แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ หมายถึง วิธีการเพื่อการดำเนินงานปรับปรุงห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของครู และนักเรียน โรงเรียน ประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านบุคลากร ด้านผู้ให้บริการ ด้านอาคารสถานที่และด้านทรัพยากรสารสนเทศ

ด้านบุคลากร หมายถึง ครูผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการระบบการดำเนินงานห้องสมุดของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

ด้านผู้ให้บริการ หมายถึง ผู้ใช้ บริการต่าง ๆ ของห้องสมุดโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน อันได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน

ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การบริหารจัดการด้านอาคารห้องสมุดรวมทั้งบริเวณภายในและโดยรอบบริเวณตัวอาคารห้องสมุด โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง การบริหารจัดการด้านวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในบริการงานห้องสมุด ได้แก่ วัสดุสิ่งพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์

กระบวนการจัดการคุณภาพ หมายถึง การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารด้วยวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ประกอบด้วย การวางแผน (Plan : P) การดำเนินงาน (Do : D) การตรวจสอบแก้ไข (Check : C) การปรับปรุงและพัฒนา (Act : A)

การวางแผน (Plan : P) หมายถึง การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาด้านการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายใน โดยจัดประชุมครู นักเรียน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดและเขียนแผนปฏิบัติการวิจัยเพื่อการบริหารจัดการด้านการพัฒนาห้องสมุด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของโรงเรียน

การปฏิบัติตามแผน (Do : D) หมายถึง การจัดเตรียมข้อมูลห้องสมุด การวางแผนดำเนินการพัฒนาห้องสมุด การดำเนินการใช้ห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายใน โดยนำแผนปฏิบัติการวิจัยที่ได้ไปดำเนินการพัฒนาห้องสมุดในด้านบุคลากร ด้านผู้ให้บริการ ด้านอาคารสถานที่ และด้านทรัพยากรสารสนเทศ

การตรวจสอบแก้ไข (Check : C) หมายถึง การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินและสรุปผลการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายใน โดยเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ดูแลตรวจสอบระบบงานห้องสมุด เพื่อติดตามผลการดำเนินงานการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาด้านการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายใน ตามแผนปฏิบัติการวิจัยในด้านบุคลากร ด้านผู้ใช้บริการ ด้านอาคารสถานที่ และด้านทรัพยากรสารสนเทศ

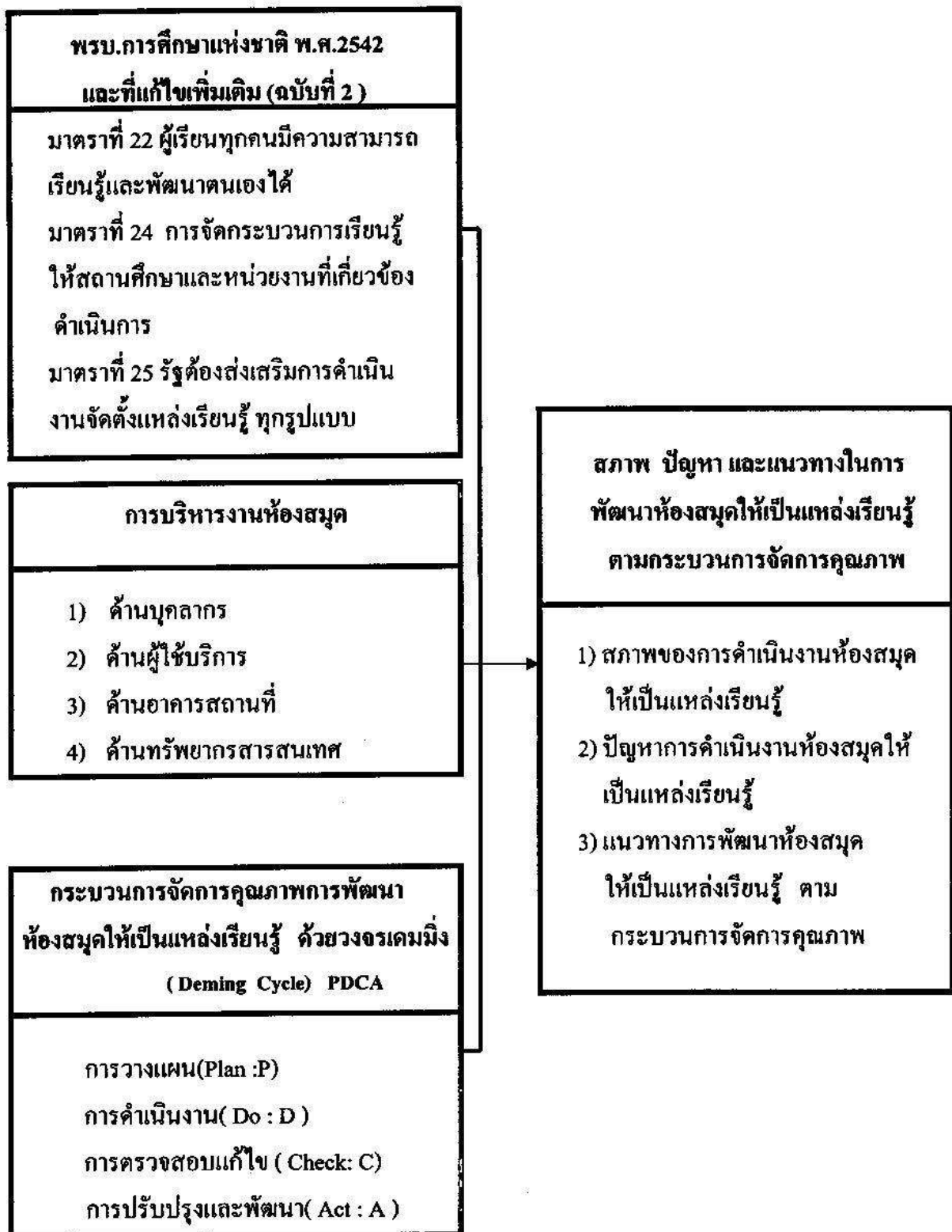
การประเมินและพัฒนา (Act : A) หมายถึง การปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาด้านการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายใน โดยนำผลที่ได้จากการตรวจสอบแก้ไขในการพัฒนาห้องสมุดทั้ง 4 ด้าน มาปรับปรุงและดำเนินการพัฒนาตามแผนการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงสภาพของการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1
2. ได้ทราบถึงปัญหาของการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1
3. ได้แนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูบรรณารักษ์ในการพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของ โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน
4. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่ทันสมัย หลากหลายไปด้วยองค์ความรู้ และมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ โดยศึกษาสภาพและปัญหาของการดำเนินงานห้องสมุด รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ PDCA โดยเขียนเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอเนื้อหาสาระตามลำดับดังนี้

1. การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้

- 1.1 ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดห้องสมุดโรงเรียน
- 1.2 ลักษณะงานห้องสมุดโรงเรียน
- 1.3 การบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียน
  - 1.3.1 ด้านบุคลากร
  - 1.3.2 ด้านผู้ใช้บริการ
  - 1.3.3 ด้านอาคารสถานที่
  - 1.3.4 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

2. กระบวนการจัดการคุณภาพ

- 2.1 วงจรเคมมิ่ง
- 2.2 การบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ PDCA

3. โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

- 3.1 บริบทของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน
- 3.2 ห้องสมุดโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยภายในประเทศ
- 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน

1. ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดห้องสมุดโรงเรียน

เฉลิม พันธ์สีดา 2543 : 10-12 กล่าวว่า ห้องสมุดโรงเรียน คือ สถาบันทางการศึกษาที่ถูกจัดขึ้นเป็นแหล่งรวมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งมีทั้งวัสดุตีพิมพ์ และวัสดุไม่ตีพิมพ์ เป็นศูนย์

วิชาการสำหรับครูและนักเรียนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อประกอบการเรียนการสอนอาจจัดเป็นอาคารเอกเทศ หรือห้องใดห้องหนึ่งในอาคารเรียน โดยมีครูบรรณารักษ์หรือครูที่โรงเรียนคิดว่าเหมาะสมเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงาน เช่น การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จัดหมู่หนังสือตามระบบสากล และมีการจัดทำเครื่องมือช่วยค้นหาเรื่องราว ข่าวสาร ข้อมูล อาทิ บัตรรายการ บรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง วรรณีวารสาร เป็นต้น สำหรับให้ครูและนักเรียนได้มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรทางการเรียนการสอนทุกชนิดได้อย่างรวดเร็ว สะดวกสบายโดยไม่ต้องเสียเวลามาก ซึ่งมีลักษณะเด่นดังนี้

1. จัดขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับศึกษาค้นคว้าของครูและนักเรียนในโรงเรียน
2. มีบรรณารักษ์ที่มีคุณวุฒิหรือครูที่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์เป็นผู้ดำเนินงาน
3. มีการจัดหนังสือแบบชั้นเปิดที่ให้ผู้เข้าใช้ได้สะดวก
4. มีอาคารสถานที่เป็นสัดส่วนเฉพาะ
5. มีการจัดหมวดหมู่หนังสือและทรัพยากรการศึกษาอื่น ๆ ตามแบบสากล
6. มีการจัดบริการผู้ใช้หลายรูปแบบทั้งที่เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม
7. มีงบประมาณที่แน่นอน
8. มีการขยายบริการไปสู่สังคมและประชาชนในละแวกที่ห้องสมุดตั้งอยู่
9. มีการติดตามวัตถุประสงค์สากลห้องสมุด 5 ประการ ประกอบด้วย การดำเนินงานเพื่อการศึกษา เพื่อความรู้ เพื่อการค้นคว้าวิจัย เพื่อความจรโลงใจและเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

วิระวรรณ วรรณโท (2545 : 3) กล่าวว่า ห้องสมุดเป็นสถานที่รวบรวมวัสดุสารสนเทศทุกประเภท เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ได้ศึกษาค้นคว้าตามความสนใจและความต้องการให้สามารถเข้ามาอ่านและสืบค้นความรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองในด้านการพัฒนาสติปัญญา สมอง จิตใจ และบุคลิกภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาครอบครัว สังคม และประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป ห้องสมุดของโรงเรียนปัจจุบันจึงเปรียบเสมือนแหล่งเรียนรู้ที่เป็นศูนย์กลางการบริการสืบค้นความรู้ที่นับเป็นสิ่งมีคุณค่ายิ่งต่อผู้เรียนในการศึกษานอกห้องเรียน ห้องสมุดโรงเรียนจึงควรมีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และบริการที่หลากหลายสนองความต้องการของนักเรียน เช่น กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร กิจกรรมส่งเสริมความรู้ทั่วไป และกิจกรรมส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญของการวางรากฐานการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ปัจจุบันห้องสมุดโรงเรียน นับว่ามีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ที่สนองความต้องการผู้เรียนตามเจตนารมณ์ ของการปฏิรูปการศึกษา ที่โรงเรียนจะต้องพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา ซึ่ง เถลิข พันธ์สุดี (2543: 10-12) กล่าวว่า

ห้องสมุดโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องในด้านต่าง ๆ เช่น 1) การส่งเสริมการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน 2) การส่งเสริมการเรียนการสอนตลอดชีวิต 3) การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า นอกจากนี้ วีระวรรณ วรรณโท (2545 : 3) กล่าวถึง ห้องสมุดโรงเรียนมีบทบาทสำคัญ ดังนี้ 1) เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในหรือศูนย์กลางการเรียนการสอนของโรงเรียน 2) เป็นศูนย์บริการการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ครู และชุมชน 3) เป็นแหล่งรวบรวมความรู้สนับสนุนหลักสูตรการจัดการศึกษาของโรงเรียน 4) เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังการอ่านและการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การศึกษาค้นคว้า

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สถานศึกษาควรเห็นความจำเป็นและความสำคัญในการจัดห้องสมุดของโรงเรียนให้ได้คุณภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรของโรงเรียนอันประกอบด้วยครู และนักเรียนได้ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ อีกทั้งเป็นประโยชน์ให้บุคคลอื่นที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงกับโรงเรียน อันประกอบไปด้วย ผู้ปกครองและชุมชน ได้มีโอกาสใช้ประโยชน์จากห้องสมุดของโรงเรียนตามอรรถาธิบาย

2. ลักษณะงานห้องสมุดโรงเรียน

งานห้องสมุดโรงเรียนเป็นงานบริการทางวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบจึงต้องมีการวางแผนการดำเนินงานเชิงระบบให้ประสบความสำเร็จ งานหลัก หรืองานประจำของห้องสมุด คือ งานบริหารห้องสมุด งานเทคนิคห้องสมุดและงานบริการห้องสมุด สำหรับการดำเนินงานให้บรรลุผลนั้น กรมวิชาการ (2546 : 344-362) เสนอแนวทางที่สถานศึกษาควรปฏิบัติดังนี้

1. การจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาห้องสมุด ประกอบด้วย

- 1.1 การศึกษานโยบายของโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของห้องสมุด
- 1.2 การสำรวจสภาพห้องสมุด ว่ามีปัญหาอะไร จะมีแนวทางการปรับปรุงอย่างไร
- 1.3 การเขียนโครงการและขออนุมัติโครงการ

2. การจัดบรรยากาศห้องสมุด ประกอบด้วย

- 2.1 การปรับปรุงและพัฒนาบรรยากาศทางกายภาพ ให้มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม
- 2.2 การจัดบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อกระตุ้นให้ครูและนักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดโรงเรียน

2.3 การจัดบรรยากาศทางการบริหาร เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ห้องสมุด การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุด การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดเป็นต้น

3. การจัดการบริการและกิจกรรมห้องสมุด ประกอบด้วย

3.1 การบริการห้องสมุด เป็นภารกิจหนึ่งที่น่าจะเป็นหัวใจของห้องสมุดที่จัดขึ้นเพื่อ ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักการศึกษา ค้นคว้าและใช้ ประโยชน์จากห้องสมุด การบริการห้องสมุดได้แก่

3.1.1 การบริการสำหรับนักเรียน เช่น การบริการการอ่าน การยืม – การคืน การบริการตอบคำถาม การบริการสื่อภาพและเสียง

3.1.2 การบริการสำหรับครู เช่น การบริการการอ่าน การยืม – การคืน

3.1.3 การบริการสำหรับชุมชน เช่น การบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ การบริการกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การยืม – การคืน การบริการกลุ่มสนใจ

3.2 กิจกรรมห้องสมุด ประกอบด้วย

3.2.1 กิจกรรมส่งเสริมความรู้เรื่องการใช้ห้องสมุด

3.2.2 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

3.2.3 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน

3.2.4 กิจกรรมส่งเสริมความรู้ทั่วไปและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

3. การบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียน

เดลีว พันธุ์สีดา (2543 : 47) กล่าวว่า การบริหารจัดการ คือ การดำเนินงาน การจัด และการควบคุมดูแลงานที่ปฏิบัติอยู่ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบังเกิดผลดีตามเป้าหมายที่วางไว้ การบริหารจัดการเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนมีลักษณะเป็นศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ การบริหารจัดการ คือการรู้จักใช้ทรัพยากรในการทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สำหรับการบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียนนั้น กระทรวงศึกษาธิการและสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้จัดทำมาตรฐานในการดำเนินงาน ห้องสมุดโดยอาศัยปัจจัยทั้ง 4 ด้านอันได้แก่ บุคลากร อาคารสถานที่ ผู้ใช้บริการ และวัสดุ สารสนเทศ ที่จะต้องนำมาประยุกต์เข้ากับกระบวนการบริหารจัดการ ดังกล่าวข้างต้นเพื่อให้ ห้องสมุดประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว การบริหารจัดการห้องสมุด มี เป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อให้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียน หรือเป็นศูนย์รวมทาง วิชาการอย่างแท้จริง มุ่งประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนการสอน

วิระวรรณ วรรณโท (2545 : 3-11) กล่าวถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ห้องสมุดโรงเรียน ได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียน เป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาห้องสมุด โดยกำหนดภารกิจให้สอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1.1 การกำหนดนโยบายในการพัฒนาห้องสมุดที่เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.2 การกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูหรือบุคลากรในโรงเรียนได้ดำเนินการสอนโดยใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนหรือใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการศึกษา ค้นคว้าที่เป็นประโยชน์แก่การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนให้มากที่สุด

1.3 การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานห้องสมุด

1.4 การเป็นประธานคณะกรรมการการพัฒนาห้องสมุด

1.5 การให้คำปรึกษาหารือในการดำเนินงานห้องสมุด

1.6 การติดตามผลการปฏิบัติงาน

2. ครูบรรณารักษ์ เป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานห้องสมุดบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ครูบรรณารักษ์จึงมีภารกิจที่สำคัญ เช่น

2.1 การสร้างความสำคัญต่อการใช้แหล่งเรียนรู้ห้องสมุดโรงเรียน

2.2 การนำนโยบายของผู้บริหารสู่การปฏิบัติ

2.3 การประสานงานกับครูประจำชั้นเพื่อขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมห้องสมุด

2.4 การศึกษาสภาพปัญหา การแก้ไขเรื่องการอ่านและการเข้าใช้ห้องสมุดโรงเรียน

2.5 การให้ความช่วยเหลือในการสืบค้นข้อมูล การปฏิบัติตามกฎระเบียบห้องสมุด

2.6 การดำเนินการจัดกิจกรรมห้องสมุด

3. ครูผู้สอน เป็นบุคคลที่มีหน้าที่จัดการเรียนการสอน โดยตรงต่อผู้เรียนตามหลักสูตรและ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จึงมีภารกิจที่สำคัญ เช่น

3.1 การศึกษาหลักสูตรเพื่อวางแผนการสอนที่เน้นการใช้แหล่งเรียนรู้ห้องสมุด

3.2 การสำรวจหนังสือ สิ่งพิมพ์ เอกสารเพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าหรือเรียนรู้ของผู้เรียน

3.3 การแนะนำการใช้ห้องสมุดที่ถูกต้องวิธี

นอกจากนี้ ภูเขาบ ปั้นลายนาถ (2539 : 5-7) ยังให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการงานห้องสมุดว่าการดำเนินงานห้องสมุดให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยองค์ประกอบในการดำเนินงานที่สำคัญแต่ละด้าน ดังนี้

3.1 ด้านบุคลากร

บุคลากร หมายถึง ผู้ปฏิบัติการในห้องสมุด ซึ่งได้แก่ บรรณารักษ์ พนักงานพิมพ์ดีด เจ้าหน้าที่นักการภารโรง โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ไว้ดังนี้

1. ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ มีวุฒิอย่างต่ำอนุปริญญาบรรณารักษศาสตร์หรือ
  - ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์ หรือ
  - ศิลปะศาสตรบัณฑิต ที่เรียนวิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นวิชาเอก
2. ครูทำหน้าที่ผู้ช่วยบรรณารักษ์ ที่มีวุฒิประกาศนียบัตรหลักสูตรครูบรรณารักษ์ของ

กระทรวงศึกษาธิการ

3. เจ้าหน้าที่ช่วยงานห้องสมุด มีวุฒิประกาศนียบัตรอาชีวศึกษาชั้นสูง พิมพ์ดีดได้ทั้งไทยและอังกฤษ 1 คน

3. คนงานดูแลความสะอาด และช่วยงานตามคำสั่งของบรรณารักษ์ 1 คน

3.2 ด้านผู้ใช้บริการ

การบริการ หมายถึง สิ่งที่ห้องสมุดจัดให้เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ในด้านหนังสือ สิ่งพิมพ์ และวัสดุอื่น ๆ เนื่องจากห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งสำคัญที่จะปลูกฝังนิสัยรักการอ่านแก่นักเรียนเพื่อเป็นการปูพื้นฐานไปสู่การศึกษาในขั้นสูงต่อไป ห้องสมุดโรงเรียนจึงมุ่งบริการแก่นักเรียน เพื่อให้เกิดนิสัยรักการอ่านและการค้นคว้า สำหรับบริการแก่ครูก็มุ่งส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร บริการที่สำคัญของห้องสมุดโรงเรียนได้แก่ บริการให้ยืมหนังสือ บริการหนังสือจอง บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการแนะนำการอ่าน เป็นต้น

ผู้ใช้บริการ หมายถึง ผู้ใช้ บริการต่าง ๆ ที่ทางห้องสมุดได้จัดให้มีขึ้นเพื่อส่งเสริมและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน อันได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน

3.3 ด้านอาคารสถานที่

อาคารสถานที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของห้องสมุด เพราะเป็นที่รวบรวมสิ่งพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุ เป็นสิ่งที่ผู้ใช้ห้องสมุดได้เข้ามาอ่านหนังสือ และศึกษาค้นคว้า และทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้น การจัดตั้งห้องสมุดจึงควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. สถานที่ตั้ง ควรตั้งอยู่ในที่ศูนย์กลางซึ่งผู้ใช้จะไปมาได้สะดวก ปราศจากเสียงรบกวน และมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก และควรเป็นที่ซึ่งสามารถขยายออกไปได้ในภายหน้า

2. ลักษณะอาคารอาจเป็นอาคารเอกเทศหรือเป็นส่วนหนึ่งของอาคารก็ได้ แต่ควรออกแบบให้ได้ประโยชน์ ทั้งในการใช้สอยและความสวยงาม มีความทนทานแข็งแรง สามารถรับน้ำหนักทั้งหนังสือ วัสดุ และครุภัณฑ์ได้

3. ขนาดและเนื้อที่ของห้องสมุดสำหรับห้องสมุดโรงเรียนควรมีห้องสมุดขนาด 2 ห้องเรียน

3.4 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง สิ่งที่ห้องสมุดจัดหามาไว้เพื่อบริการผู้ใช้ห้องสมุด แยกเป็น 2 ประเภท คือ วัสดุตีพิมพ์ และวัสดุไม่ตีพิมพ์

1. วัสดุตีพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร กฤตภาค ซึ่งห้องสมุดจัดหามาให้สอดคล้องกับหลักสูตร

2. วัสดุไม่ตีพิมพ์ ได้แก่ โสตทัศนวัสดุต่างๆ เช่น ภาพแผ่นภูมิ แผนที่ ลูกโลก หุ่นจำลอง เทปเสียง ภาพเคลื่อนไหว เครื่องฉายภาพยนตร์ ฯลฯ เป็นต้น

จากแนวคิดของการบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียน สรุปได้ว่า ห้องสมุดเป็นศูนย์กลางสำหรับครูและนักเรียนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อประกอบการเรียนการสอน และยังเอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลอื่นที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงกับโรงเรียน ทั้งนี้ควรจัดเป็นอาคารเอกเทศหรือห้องใดห้องหนึ่งในอาคารเรียน โดยมีครูบรรณารักษ์หรือครูที่โรงเรียนคิดว่าเหมาะสมเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงาน ซึ่งลักษณะงานห้องสมุดควรประกอบไปด้วย 1) จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาห้องสมุด 2) จัดบรรยากาศห้องสมุดให้มีความสะอาด เรียบร้อย สวยงาม รวมถึงการมีบรรยากาศทางวิชาการ โดยเชิญผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุด 3) จัดบริการสำหรับครู นักเรียน และชุมชน เช่น บริการการอ่าน การยืม การคืน ห้องสมุดเคลื่อนที่ รวมถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งนี้การบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียนให้ดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพนั้น มีบุคคล 3 ฝ่ายที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 2) ครูบรรณารักษ์ 3) ครูผู้สอน ซึ่งแต่ละฝ่ายต้องทำงานประสานกัน เพื่อให้การดำเนินงานของห้องสมุดบรรลุตามวัตถุประสงค์ คือ ห้องสมุดใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียน หรือเป็นศูนย์รวมทางวิชาการอย่างแท้จริง มุ่งประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนการสอน

กระบวนการการจัดการคุณภาพ

1. วงจรเดมมิง (Deming Cycle)

เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพที่สำคัญของโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษา เป็นวงจรบริหารจัดการที่ต้องดำเนินการอย่างมีวินัยแบบครบวงจรเพื่อให้เกิดการปรับปรุง และพัฒนาอย่าง

ต่อเมือง มีการพัฒนาเกิดขึ้นจาก วอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ท (Walter Schewhart) ในปี ค.ศ. 1939 จากนั้นได้ถูกนำมาเผยแพร่และพัฒนาในประเทศญี่ปุ่น โดย เอ็ดวาร์ด เดมมิ่ง (Edward Deming) ในปี ค.ศ. 1950 ปัจจุบันเป็นที่แพร่หลายและรู้จักกันโดยเรียกว่า วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle : PDCA) ในวงการศึกษไทยได้ถูกนำมาใช้เป็นกระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อรองรับสู่การประเมินภายนอก

วีรพงษ์ ลือประสิทธิ์กุล (2541 : 213-214) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan : P) ประกอบด้วย

- 1.1 การทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนแล้วกำหนดหัวข้อครอบคลุม
- 1.2 การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุให้แก่หัวข้อควบคุมแต่ละข้อ
- 1.3 การกำหนดวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do : D) ประกอบด้วย

- 2.1 การหาความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานนั้นด้วยวิธีการฝึกอบรมหรือศึกษาด้วย

ตนเอง

- 2.2 การดำเนินงานตามวิธีที่กำหนด
- 2.3 การเก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องและผลลัพธ์ของหัวข้อควบคุม

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบประเมินผล (Check : C) ประกอบด้วย

- 3.1 การตรวจสอบว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามวิธีการทำงานมาตรฐานหรือไม่
- 3.2 การตรวจสอบว่าค่าที่วัดได้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่
- 3.3 การตรวจสอบหัวข้อควบคุมว่าได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

ขั้นที่ 4 การกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค (Act : A) ที่ทำให้ไม่เป็นไปตามแผนประกอบด้วย

- 4.1 การปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามวิธีการทำงานมาตรฐาน ต้องหามาตรการแก้ไข
- 4.2 ถ้าผลลัพธ์ที่ได้ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ต้องค้นหาสาเหตุและแก้ไขที่ต้นตอ

เพื่อมิให้เกิดปัญหาซ้ำซ้อนขึ้นอีก

- 4.3 การปรับปรุงกระบวนการทำงานและเอกสารวิธีการทำงานมาตรฐาน

สุมน อมรวิวัฒน์และคณะ (2544:11-12) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนำวงจรเดมมิ่งไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพทางการศึกษ่าเป็นอย่างไรที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนต้องผนึกกำลังรวมเป็นหนึ่งเดียวเพื่อไปสู่จุดหมายเดียวกัน โดยผ่านกระบวนการคุณภาพด้วยวงจรเดมมิ่งที่

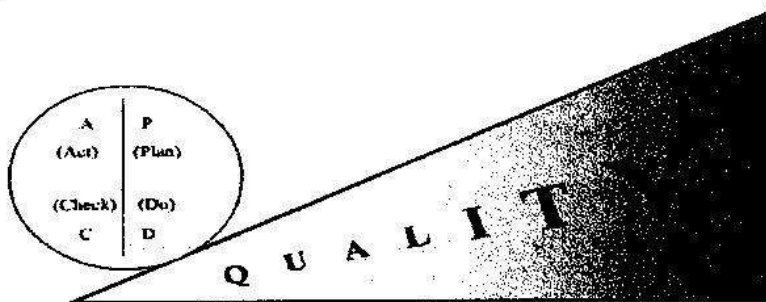

ประกอบด้วยกิจกรรมการร่วมคิดวางแผน ปฏิบัติ ติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข ในการพัฒนาการศึกษาต้องอาศัยบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษา ตลอดจนครอบครัวและชุมชนแวดล้อม จากแนวคิดของการบริหารคุณภาพการศึกษาด้วยวงจรคุณภาพของเดมมิ่งนั้น สรุปได้ว่า

ในขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan : P) ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของงานวิจัยให้ชัดเจน แล้วกำหนดภารกิจการดำเนินงานให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ โดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของแต่ละภารกิจ กำหนดวิธีการเพื่อให้ภารกิจนั้นบรรลุผล ในขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do : D) ผู้วิจัยศึกษาวิธีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิ่ง เพื่อกำหนดวิธีการดำเนินงานโดยมีการเก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามภารกิจที่กำหนด ในขั้นที่ 3 การตรวจสอบและประเมินผล (Check : C) ผู้วิจัยตรวจสอบการปฏิบัติงานในขั้นที่ 2 ว่าเป็นไปตามวิธีการที่กำหนดหรือไม่ ค่าที่วัดได้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่ เป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนดหรือไม่ ในขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา (Act : A) ผู้วิจัยศึกษาผลลัพธ์ที่ได้ ถ้าพบว่าเป็นไปตามมาตรฐานจึงดำเนินการค้นหาสาเหตุและแก้ไขโดยปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายให้มากที่สุด

The Deming (PDCA) Cycle

- play
- stop
- step
- rew

แผนภูมิที่ 2 วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle)

(Online) Available : <http://www.elsmar.com/pdf files, Deming PDCA.gif>

2. การบริหารงานตามวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA

PDCA เป็นกิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพ ดร.วอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ต เป็นผู้พัฒนาขึ้นเป็นคนแรกใน ปี ค.ศ. 1939 และ ดร.เอควาร์ด เดมมิ่ง เป็นผู้นำมาเผยแพร่ในประเทศญี่ปุ่น ในปี ค.ศ. 1950 จนเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในชื่อ วงจรเดมมิ่ง (Deeming Cycle) หรือวงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle : PDCA) หรือวงจรแห่งการบริหารคุณภาพ PDCA ได้ถูกนำมาใช้ในการบริหารคุณภาพในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกระดับการบริหารและการปฏิบัติ

PDCA ย่อมาจาก Plan – Do – Check – Act ซึ่งแปลว่า วางแผน – ปฏิบัติ – ตรวจสอบ – ปรับปรุง ซึ่งต้องดำเนินการอย่างมีวินัย ให้ครบวงจรหมุนเวียนพัฒนาไปไม่มีหยุดไม่มีหย่อน

จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของ PDCA ซึ่งเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพนั้น มิใช่เพียงแต่การปรับแก้ผลลัพธ์ ที่เบี่ยงเบนออกไปจากเกณฑ์มาตรฐาน ได้กลับมาอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดการปรับปรุงคน ในแต่ละรอบของ PDCA อย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ และอย่างมีการวางแผนที่มีวนได้สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ จึงอาจกล่าวได้ว่า การทำงานที่เป็นระบบก็คือการทำงานที่เป็นแบบ PDCA และมีการเขียนการทำงานนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีหลักฐานการทำงานเป็นบันทึก ที่สามารถตรวจสอบได้ภายหลัง วงจรควบคุมคุณภาพ PDCA มีภารกิจหลัก 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (PLAN) การวางแผนงานจะช่วยพัฒนาความคิดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาในรายละเอียดให้พร้อมในการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ

ขั้นตอนการวางแผน ประกอบด้วย

1. กำหนดขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจน
2. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
3. กำหนดวิธีการที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายให้ชัดเจนและถูกต้องแม่นยำ

ที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

ขั้นตอนที่ 2 ปฏิบัติ (DO) ประกอบด้วยการทำงาน 3 ระยะ

1. การวางแผนกำหนดการ
  - การแยกแยะกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการกระทำ
  - กำหนดเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง
  - การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ
2. การจัดการแบบเมทริกซ์ (Matrix Management) การจัดการแบบนี้ สามารถช่วยดึงเอา

ผู้เชี่ยวชาญหลายแขนงจากแหล่งต่าง ๆ มาได้ และเป็นวิธีช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ

3. การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน
  - ให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมดและทราบเหตุผลที่ต้องกระทำ
  - ให้ผู้ร่วมงานพร้อมในการใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสม
  - พัฒนาจิตใจให้รักการร่วมมือกัน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (CHECK) การตรวจสอบ ทำให้รับรู้สภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่ เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผน ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

2. รวบรวมข้อมูล

3. พิจารณากระบวนการทำงานเป็นตอน ๆ เพื่อแสดงจำนวน และคุณภาพของผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอน เปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้

4. การรายงาน จะเสนอผลการประเมินรวมทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว

4.1 รายงานเป็นทางการอย่างสมบูรณ์

4.2 รายงานแบบย่ออย่างไม่เป็นทางการ

ขั้นตอนที่ 4 การแก้ไขปัญหา (ACT) ผลของการตรวจสอบ หากพบว่าเกิดข้อบกพร่องขึ้น ทำให้งานที่ได้ไม่ตรงตามเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ให้ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาตามลักษณะปัญหาที่ค้นพบ ถ้าผลงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมาย ต้องแก้ไขที่ต้นเหตุ และถ้าพบความผิดปกติใด ๆ ให้สอบสวนค้นหาสาเหตุแล้วทำการป้องกัน เพื่อมิให้ความผิดปกตินั้น เกิดขึ้นซ้ำอีก

กล่าวโดยสรุป การบริหารตามวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA เป็นวงจรพัฒนาคุณภาพงานที่ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการปรับปรุงพัฒนางาน ให้ครบวงจรหมุนเวียนพัฒนาไปไม่มีหยุด

โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

1. โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน คือ สถานศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล 3 ขวบ จนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเปิดทำการสอนแยกเป็น 3 ระดับได้แก่ระดับชั้นอนุบาล ระดับช่วงชั้นที่ 1 และระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนตั้งอยู่ที่หมู่ 7 ตำบลกระต๊อบ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยมีผู้บริหาร 1 คน ครูประจำการรวม 62 คน ครูจ้างสอนจำนวน 6 คน พนักงานราชการจำนวน 1 คน นักการภารโรง 1 คน คนงาน 5 คน ปัจจุบันมีนักเรียนทั้งหมด 1,420 คน แยกเป็นระดับได้ดังนี้ นักเรียนอนุบาลจำนวน 210 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 520 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 690 คน

2. ห้องสมุดโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

ห้องสมุดโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ตั้งอยู่บริเวณส่วนด้านในของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ตัวอาคารเป็นอาคารขนาดใหญ่ใช้สำหรับดำเนินการด้านห้องสมุดและจัดกิจกรรมห้องสมุดเพียงอย่างเดียว มีพื้นที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมและดำเนินงานห้องสมุดทั้งภายในและบริเวณโดยรอบตัวอาคาร ภายในจัดเป็นพื้นที่ของบริการให้อ่านโดยเสรีและบริการยืม - คืน บริการอินเทอร์เน็ต บริการช่วยสืบค้นข้อมูล บริการค้นคว้าเพื่อการศึกษา

บริการของหนังสือ บริการมุมหนังสือเพื่อการเรียนการสอน ส่วนกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการอ่าน โดยแบ่งเป็นกิจกรรมเล่านิทาน กิจกรรมชมวีดิทัศน์ กิจกรรมตอบคำถามจากสารานุกรม กิจกรรมหนังสือเล่มเล็ก กิจกรรมพี่ชวนน้องอ่าน กิจกรรมหนังสือเล่มโปรด โดยด้านหน้าตกแต่งเป็นห้องสมุดในฝันห้องสมุดในสวน ใช้สำหรับบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ ปัจจุบันกำลังอยู่ในช่วงการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายใน ซึ่งแบ่งออกเป็นงานวิจัยภายในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

จักรพงษ์ เชิดศิริพงษ์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานห้องสมุด โรงเรียนประถมศึกษายายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยพบว่า สภาพห้องสมุด ด้านอาคารสถานที่ ห้องสมุดส่วนใหญ่มี 1 ห้องเรียนและตั้งอยู่ในแหล่งศูนย์กลาง ด้านครุภัณฑ์ ส่วนใหญ่มีโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนั่งอ่านไม่เกิน 20 ที่นั่ง ไม่มีตู้บัตรรายการ ไม่มีตู้เก็บจุลสาร ไม่มีตู้เก็บกฤตภาค ไม่มีตู้เก็บวัสดุอุปกรณ์ โสตทัศนวัสดุ ด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์ เช่น ภาพนิ่ง วิดีทัศน์ ลูกโลก เครื่องเล่นเทปโทรทัศน์ ด้านบุคลากรส่วนใหญ่ มีครูทำหน้าที่บรรณารักษ์ 1 คน และมีนักเรียนช่วยงานห้องสมุด ด้านบริการส่วนใหญ่เปิดบริการเช้า กลางวัน เย็น มีครูและนักเรียนเข้ามาใช้ไม่เกิน 30 คน ด้านงบประมาณส่วนใหญ่รับเงินงบประมาณประจำปี ส่วนเงินบริจาคและเงินพิเศษอื่นไม่ได้รับ ด้านบริหารงาน ส่วนใหญ่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง มีการดำเนินงานตามแผนประจำปี ในการดำเนินงานปัญหาที่พบ ได้แก่ ด้านบุคลากร คือ ครูบรรณารักษ์ต้องปฏิบัติงานสอน และงานอื่น ๆ มาก จึงไม่มีเวลาให้บริการ ด้านทรัพยากรห้องสมุด มีหนังสืออ่านประกอบวิชาต่าง ๆ น้อยไม่เพียงพอแก่ผู้ใช้บริการพบว่าห้องสมุดไม่มีระเบียบบังคับที่ชัดเจน ครูบรรณารักษ์ไม่สามารถจัดบริการได้ทุกประเภท เนื่องจากไม่ได้จบทางบรรณารักษ์โดยตรงเพียงแต่ฝึกอบรมระยะสั้น ๆ จากหน่วยศึกษานิเทศก์ของจังหวัด

จันทิมา รัชนีวงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในการสนับสนุนการเรียนการสอนใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริการ ด้านการเป็นแหล่งทรัพยากรสารสนเทศ และด้านบุคลากร ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ในการสนับสนุนการเรียนการสอนตามความคิดเห็น

ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ 4 และความเชื่อเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยในการสนับสนุนการเรียนการสอนโดยรวม และรายด้านตามความคิดเห็นของครูและนักเรียนอยู่ในระดับมาก

วุฒิไกร เลื่อนแป้น (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารจำนวน 173 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ห้องสมุด และสนามกีฬา นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีการส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีข้อเสนอแนะคือ ภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อคอมพิวเตอร์ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนควรส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการศึกษา

สมบัติ ปีกครึก (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนวังสวรรค์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการบริการและกิจกรรม ด้านอาคารสถานที่วัสดุและครุภัณฑ์ และด้านวัสดุสารนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานห้องสมุด ดังนี้

ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนวังสวรรค์ มีการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านวัสดุสารนิเทศ ด้านบริการและกิจกรรม ด้านอาคารสถานที่ และด้านวัสดุครุภัณฑ์อยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นระดับน้อยในด้านบุคลากร

ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารห้องสมุดโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ใน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ ด้านการบริหาร ด้านบริการและกิจกรรม ด้านบุคลากร มีความคิดเห็นในระดับน้อยในด้านวัสดุสารนิเทศ

ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน ในด้านวัสดุสารนิเทศและบุคลากร

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ทูร์อ็อก (Turock 1981 : 117 -154) ได้ศึกษาเรื่อง หน้าที่ องค์กร ทักษะคติและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานห้องสมุดมหาวิทยาลัย การแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างห้องสมุดในด้านการจัดองค์กร การวางแผน การควบคุม งบประมาณ การสื่อสาร โครงสร้างและบริหาร พบว่าความสำเร็จของหน่วยงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรอิสระ 5 ประการ คือ งบประมาณ การประเมินผล การส่งสาร การวางแผนและการควบคุมในด้านทัศนคติจากการวิเคราะห์ พบว่าผู้ร่วมงานรู้สึกพอใจกับการทำงานในระบบ

อาคามิดี (Alghamidi 1988) ได้ศึกษาการวางแผนเครือข่ายงานห้องสมุดอัตโนมัติในประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยการศึกษากลุ่มห้องสมุดมหาวิทยาลัย 7 แห่ง พบว่า ห้องสมุดมีขีดความสามารถในการเข้าร่วมกับระบบอัตโนมัติในระดับสูง

โรเบิร์ตสัน (Robertson 1980 : 345 -353) ได้สำรวจการใช้บริการห้องสมุดของนักวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็น ในการจัดลำดับความสำคัญของการบริการห้องสมุดของหน่วยงานเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการห้องสมุด ทั้ง 3 แห่ง พบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุดให้ความสำคัญกับความต้องการบริการ ด้านสิ่งวารสารและหนังสือ บริการค้นหาข้อมูลโดยระบบคอมพิวเตอร์ และบริการยืม ระหว่างห้องสมุด ตามลำดับ

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียน สรุปได้ว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุดส่วนใหญ่ต้องการห้องสมุดที่มีความทันสมัย มีทรัพยากรสารสนเทศที่เพียงพอ มีบริการที่หลากหลายสนองต่อความต้องการ มีการทำงานที่เป็นระบบและมีเครือข่ายร่วมระหว่างห้องสมุดด้วยกัน อีกทั้ง การบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จ และมีคุณภาพได้นั้น ต้องประกอบไปด้วย กระบวนการจัดการที่มีคุณภาพ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง ดังนั้นการบริหารงานห้องสมุดจึงควรมุ่งเน้นไปที่การบริหารกระบวนการจัดการและความสำคัญของผู้ใช้บริการเป็นหลัก โดยปรับปรุงพัฒนาห้องสมุด และให้ความสำคัญต่อกระบวนการจัดการห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดให้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนชั้น ป.5-6 ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 523 คน เป็นผู้บริหาร 1 คน เป็นครู 62 คน และเป็นนักเรียน จำนวน 460 คน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนชั้นป.5-6 ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 265 คน เป็นผู้บริหาร 1 คน เป็นครู 54 คน และเป็นนักเรียน 210 คนได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูป ของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan,1970) มีค่าความคาดเคลื่อนเท่ากับ .05 ดำเนินการสุ่มตัวอย่างของครูโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย และดำเนินการสุ่มตัวอย่างของนักเรียนโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เพื่อให้ครอบคลุมจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับชั้นตามสัดส่วนของประชากร โดยใช้ระดับชั้นเรียนเป็นระดับชั้นในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบตามรายละเอียดเกี่ยวกับเพศ อายุ และสถานภาพ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาบนกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า ตามแนวคิดริ้วแบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ โรงเรียนประถมศึกษาบนกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยโดยศึกษาจากเอกสาร ตำรางานวิจัย เพื่อเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม
2. จัดทำแบบสอบถามฉบับร่าง
3. สร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาบนกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตามความเหมาะสม
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ คำนวณความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในโรงเรียนวัดหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คนแล้วนำมาหาค่าคำนวณความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่ามีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98
6. ปรับปรุงแบบสอบถามแล้วพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล จากผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมฐานบิน กำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ไปยังโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
3. ผู้วิจัยติดต่อบริษัทรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยได้แบบสอบถามกลับคืน 265 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
4. ตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความหมายค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ดังนี้ (สิริชัย กาญจนาวาสีและคณะ 2544 : 60)

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อมูลตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด ใช้วิธีการวิเคราะห์ เนื้อหา และแจกแจงความถี่ (Frequency)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด จำนวน 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ รายละเอียดเกี่ยวกับเพศ อายุ และสถานภาพ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานห้องสมุด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาในบึงกาฬแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ โรงเรียนประถมศึกษาในบึงกาฬแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตัวแปร เพศ อายุ และสถานภาพ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	90	33.96
หญิง	175	66.04
รวม	265	100.00
อายุ		
10 – 20 ปี	212	80.00
21 – 30 ปี	1	0.40
31 – 40 ปี	10	3.80
41 – 50 ปี	19	7.20
51 ปีขึ้นไป	23	8.60
รวม	265	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
ผู้บริหาร	1	0.40
ครู	52	19.60
นักเรียน	212	80.00
รวม	265	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน จากการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 มีอายุระหว่าง 10 - 20 ปี จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ สถานภาพนักเรียนจำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลระดับสภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน โดยรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสนโดยรวม แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามข้อมูลระดับสภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน โดยรวม

การดำเนินงานห้องสมุด	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านบุคลากร	3.21	1.00	ปานกลาง
2. ด้านผู้ใช้บริการ	3.13	1.13	ปานกลาง
3. ด้านอาคารสถานที่	3.15	1.05	ปานกลาง
4. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ	3.14	1.01	ปานกลาง
รวม	3.15	1.04	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินการด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.21$) รองลงมา คือ การดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 3.15$) ส่วนการดำเนินการด้านผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.13$)

2.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านบุคลากร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านบุคลากร

การดำเนินงานของห้องสมุด ด้านบุคลากร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การจัดการด้านบุคลากรในการดำเนินงานห้องสมุดมีความสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานห้องสมุด	3.28	1.19	ปานกลาง
2. การจัดวางตัวบุคลากรมีการจัดวางบุคลากรที่ตรงสายงานในตำแหน่งบรรณารักษ์	3.32	1.24	ปานกลาง
3. การดำเนินงานโดยบุคลากรที่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานของห้องสมุด	3.23	1.31	ปานกลาง
4. การปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนในการปฏิบัติงานห้องสมุดตามเวรประจำวัน	3.32	1.34	ปานกลาง
5. การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ซึ่งปฏิบัติหน้าที่บริหารจัดการ และดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียน	3.26	1.31	ปานกลาง
6. ผู้บริหารให้การสนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.44	1.41	ปานกลาง
7. นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	3.35	1.29	ปานกลาง
8. นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการดูแลห้องสมุด	3.19	1.37	ปานกลาง
9. นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียน	2.62	1.25	ปานกลาง
10. นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมห้องสมุดของโรงเรียน	3.10	1.36	ปานกลาง
รวม	3.21	1.30	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านบุคลากรโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารให้การสนับสนุนการปรับปรุง และพัฒนาห้องสมุดให้เป็น แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ย สูงสุด ($\bar{x} = 3.44$) รองลงมาคือ นักเรียนและครูมีส่วนร่วม ในการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.35$) ส่วน นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.62$)

2.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของ
โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านผู้ใช้บริการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่ง
เรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านผู้ใช้บริการ

การดำเนินงานของห้องสมุด ด้านผู้ใช้บริการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. มีการกำหนดวิธีการที่จะให้ผู้ใช้ได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากการเข้าใช้ห้องสมุด	2.66	1.28	ปานกลาง
2. มีการกำหนดวิธีการที่จะให้ผู้ใช้ได้เข้าใช้บริการ ของห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์	3.17	1.24	ปานกลาง
3. มีการกำหนดวิธีการให้ผู้ใช้ได้รับบริการจากระบบ การจัดหมวดหมู่หนังสือแบบคิวอี้ 10 หมวด	3.11	1.18	ปานกลาง
4. มีแผนดำเนินการให้ผู้ใช้ได้รับการบริการยืม – คืน หนังสือ ผ่านระบบบาร์โค้ด	3.31	1.45	ปานกลาง
5. มีบริการให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกในการการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องสมุด	3.12	1.29	ปานกลาง
6. มีการกำหนดให้ผู้ใช้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ห้องสมุดให้มีรูปแบบของห้องสมุดมีชีวิต	3.20	1.36	ปานกลาง
7. มีบริการให้ผู้ใช้มีโอกาสได้ใช้หนังสือในห้องสมุด มากขึ้น	3.24	1.35	ปานกลาง
8. มีบริการให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น	3.25	1.40	ปานกลาง
9. มีบริการให้ผู้ใช้สร้างทักษะในการศึกษาค้นคว้า สารสนเทศมากขึ้น	3.18	1.30	ปานกลาง
10. มีบริการให้ผู้ใช้สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการ ช่วยสืบค้นข้อมูลหนังสือมากขึ้น	3.11	1.45	ปานกลาง
รวม	3.13	1.33	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านผู้ใช้บริการ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีแผนดำเนินการให้ผู้ใช้ได้รับการบริการยืม - คืน หนังสือ ผ่านระบบ บาร์โค้ด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.31$) รองลงมาคือมีบริการให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีนิสัยรักการอ่าน มากขึ้น ($\bar{x} = 3.25$) ส่วน มีการกำหนดวิธีการที่จะให้ผู้ใช้ได้รับความรู้ใหม่ๆ จากการเข้าใช้ ห้องสมุดมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.66$)

2.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาบนบึงกำแพงแสน ด้านอาคารสถานที่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพการดำเนินงานห้องสมุด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาบนบึงกำแพงแสน ด้านอาคารสถานที่

การดำเนินงานของห้องสมุด ด้านอาคารสถานที่	$\bar{x}$	s.d.	ระดับการปฏิบัติ
1. โรงเรียนได้มีการปรับปรุงสภาพอาคารห้องสมุดจากเดิมให้เป็นห้องสมุดเสมือนมีชีวิต	3.18	1.38	ปานกลาง
2. บรรยากาศภายในห้องสมุด มีการปรับปรุงใหม่ เพื่อให้มีความเป็นธรรมชาติ เหมาะแก่การค้นคว้าหาความรู้มากขึ้น	3.20	1.39	ปานกลาง
3. สภาพและบรรยากาศภายนอกของอาคารห้องสมุด มีการจัดให้เป็นห้องสมุดในฝันห้องสมุดในสวน	3.13	1.39	ปานกลาง
4. ห้องสมุดมีการนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาติดตั้ง เพื่อให้บริการต่าง ๆ มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น	3.28	1.44	ปานกลาง
5. ห้องสมุดมีการดำเนินการจัดมุมความรู้ต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการจัดทำกิจกรรมห้องสมุด	3.22	1.37	ปานกลาง
6. ห้องสมุดได้จัดวางสัดส่วนของอาคารเพื่อจัดเป็นมุมบริการต่าง ๆ ไว้ภายในห้องสมุด	3.11	1.31	ปานกลาง
7. ห้องสมุดมีการจัดวางชั้นหนังสือและระบบหมวดหนังสือเพื่อความสะดวกในการค้นคว้า	3.27	1.39	ปานกลาง
8. ห้องสมุดได้ดำเนินการด้านการรักษาความสะอาด ทั้งภายในและภายนอกอาคาร	3.31	1.33	ปานกลาง
9. ห้องสมุดได้มีการจัดอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้	2.84	1.32	ปานกลาง
10. นักเรียนและครูได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาอาคารห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียน	2.98	1.35	ปานกลาง
รวม	3.15	1.37	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านอาคารสถานที่ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ห้องสมุดได้ดำเนินการด้านการรักษาความสะอาดทั้งภายในและภายนอก อาคาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.31$) รองลงมาคือห้องสมุดมีการนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาติดตั้ง เพื่อให้บริการต่าง ๆ มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น ($\bar{x} = 3.28$) ส่วน ห้องสมุดได้มีการจัดอาคารสถานที่ ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.84$)

2.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 6 ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

การดำเนินงานของห้องสมุด ด้านทรัพยากรสารสนเทศ	$\bar{x}$	s.d.	ระดับการปฏิบัติ
1. ห้องสมุดมีปริมาณของทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทสิ่งพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมกับผู้ใช้	2.68	1.32	ปานกลาง
2. ห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศประเภท หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสารรายรายเดือนที่ทันสมัย	3.11	1.34	ปานกลาง
3. ห้องสมุดมีปริมาณของทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทหนังสือสำหรับเยาวชนและหนังสือประเภท ส่งเสริมการอ่าน เหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้	3.29	1.31	ปานกลาง
4. ห้องสมุดมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการ สืบค้นข้อมูลสารสนเทศโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	3.13	1.41	ปานกลาง
5. ห้องสมุดมีการนำระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามา ใช้ในการดำเนินงานห้องสมุด	3.12	1.41	ปานกลาง
6. ห้องสมุดมีการพัฒนาด้านการจัดหาและเพิ่ม ทรัพยากรสารสนเทศภายในห้องสมุด	3.19	1.29	ปานกลาง
7. นักเรียนและ ครู ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความ คิดเห็น ด้านความต้องการทรัพยากรสารสนเทศ	3.11	1.37	ปานกลาง
8. นักเรียนและครู ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ห้องสมุดด้านทรัพยากรสารสนเทศ	3.25	1.34	ปานกลาง
9. นักเรียนและครู ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและ ส่งเสริมห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในของ โรงเรียน	3.23	1.36	ปานกลาง
10. นักเรียนและครู ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการด้านทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด	3.33	1.32	ปานกลาง
รวม	3.14	1.35	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า การดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านทรัพยากรสารสนเทศ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนและครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรสารสนเทศ ของห้องสมุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.33$) รองลงมาคือห้องสมุดมีปริมาณของทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือสำหรับเยาวชน และหนังสือประเภทส่งเสริมการอ่าน เหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้ห้องสมุด ($\bar{x} = 3.29$) ส่วน ห้องสมุดมีปริมาณของทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมกับผู้เข้าใช้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.68$)

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน โดยรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน โดยรวม แสดงดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน โดยรวม

การดำเนินงานห้องสมุด	$\bar{x}$	s.d.	ระดับปัญหา
1. ด้านบุคลากร	2.36	0.89	น้อย
2. ด้านผู้ใช้บริการ	2.15	0.61	น้อย
3. ด้านอาคารสถานที่	2.05	0.69	น้อย
4. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ	2.04	0.65	น้อย
รวม	2.15	0.71	น้อย

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินการด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 2.36$) รองลงมา คือ การดำเนินงานด้านผู้ใช้บริการ ($\bar{x} = 2.15$) ส่วนการดำเนินงานด้านทรัพยากรสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.04$)

2.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านบุคลากร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านบุคลากร

การดำเนินงานห้องสมุด ด้านบุคลากร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. การจัดการด้านบุคลากรในการดำเนินงานห้องสมุดมีความสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานห้องสมุด	2.21	1.20	น้อย
2. การจัดวางตัวบุคลากรมีการจัดวางบุคลากรที่ตรงสายงานในตำแหน่งบรรณารักษ์	2.25	1.20	น้อย
3. การดำเนินงานโดยบุคลากรที่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานของห้องสมุด	2.23	1.09	น้อย
4. การปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนในการปฏิบัติงานห้องสมุดตามเวรประจำวัน	2.07	1.12	น้อย
5. การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ซึ่งปฏิบัติหน้าที่บริหารจัดการ และดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียน	2.17	1.07	น้อย
6. ผู้บริหารให้การสนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	2.09	1.23	น้อย
7. นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน	2.28	1.32	น้อย
8. นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการดูแลห้องสมุด	2.26	1.35	น้อย
9. นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียน	3.58	1.33	มาก
10. นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมห้องสมุดของโรงเรียน	2.50	1.28	ปานกลาง
รวม	2.36	1.22	น้อย

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านบุคลากร โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.36$) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.58$) รองลงมาคือ นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมห้องสมุดของ โรงเรียน ($\bar{x} = 2.50$) ส่วน การปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียน ในการปฏิบัติงานห้องสมุดตามเวร ประจำวัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.07$)

2.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้
ของโรงเรียนประถมศึกษาบนกำแพงแสน ด้านผู้ให้บริการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่ง
เรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาบนกำแพงแสน ด้านผู้ให้บริการ

การดำเนินงานห้องสมุด ด้านผู้ให้บริการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. มีการกำหนดวิธีการที่จะให้ผู้เข้าใช้ได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากการเข้าใช้ห้องสมุด	3.55	1.34	มาก
2. มีการกำหนดวิธีการที่จะให้ผู้เข้าใช้เข้าใช้บริการ ของห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์	2.32	1.13	น้อย
3. มีการกำหนดวิธีการให้ผู้เข้าใช้ได้รับบริการจากระบบ การจัดหมวดหมู่หนังสือแบบคิวอี้ 10 หมวด	2.47	1.06	น้อย
4. มีแผนดำเนินการให้ผู้เข้าใช้ได้รับการบริการยืม – คืน หนังสือ ผ่านระบบบาร์โค้ด	1.89	0.94	น้อย
5. มีบริการให้ผู้เข้าใช้ได้รับความสะดวกในการการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องสมุด	1.77	0.93	น้อย
6. มีการกำหนดให้ผู้เข้าใช้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ห้องสมุดให้มีรูปแบบของห้องสมุดมีชีวิต	2.17	0.90	น้อย
7. มีบริการให้ผู้เข้าใช้มีโอกาสได้ใช้หนังสือในห้องสมุด มากขึ้น	1.69	0.94	น้อย
8. มีบริการให้ผู้เข้าใช้ห้องสมุดมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น	1.86	1.05	น้อย
9. มีบริการให้ผู้เข้าใช้สร้างทักษะในการศึกษาค้นคว้า สารสนเทศมากขึ้น	1.94	1.01	น้อย
10. มีบริการให้ผู้เข้าใช้สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการ ช่วยสืบค้นข้อมูลหนังสือมากขึ้น	1.93	1.08	น้อย
รวม	2.15	1.04	น้อย

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านผู้ใช้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.15$) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า มีการกำหนดวิธีการที่จะให้ผู้ใช้ได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากการเข้าใช้ห้องสมุด มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.55$) รองลงมาคือ มีการกำหนดวิธีการให้ผู้ใช้ได้รับบริการจากระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือแบบคิวอี้ 10 หมวด ($\bar{x} = 2.47$) ส่วนมีบริการให้ผู้ใช้มีโอกาสได้ใช้หนังสือในห้องสมุดมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 1.69$)

2.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาบนกำแพงแสน ด้านอาคารสถานที่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาบนกำแพงแสน ด้านอาคารสถานที่

การดำเนินงานห้องสมุด ด้านอาคารสถานที่	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. โรงเรียนได้มีการปรับปรุงสภาพอาคารห้องสมุดจากเดิมให้เป็นห้องสมุดเสมือนมีชีวิต	1.83	1.00	น้อย
2. บรรยากาศภายในห้องสมุด มีการปรับปรุงใหม่เพื่อให้มีความเป็นธรรมชาติ เหมาะแก่การค้นคว้าหาความรู้มากขึ้น	1.80	1.02	น้อย
3. สภาพและบรรยากาศภายนอกของอาคารห้องสมุด มีการจัดให้เป็นห้องสมุดในฝันห้องสมุดในสวน	1.91	1.10	น้อย
4. ห้องสมุดมีการนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาติดตั้ง เพื่อให้บริการต่าง ๆ มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น	1.85	1.03	น้อย
5. ห้องสมุดมีการดำเนินการจัดมุมความรู้ต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการจัดทำกิจกรรมห้องสมุด	1.99	0.99	น้อย
6. ห้องสมุดได้จัดวางสัดส่วนของอาคารเพื่อจัดเป็นมุมบริการต่าง ๆ ไว้ภายในห้องสมุด	2.00	1.10	น้อย
7. ห้องสมุดมีการจัดวางชั้นหนังสือและระบบหมวดหนังสือเพื่อความสะดวกในการค้นคว้า	1.94	1.12	น้อย
8. ห้องสมุดได้ดำเนินการด้านการรักษาความสะอาดทั้งภายในและภายนอกอาคาร	2.05	1.08	น้อย
9. ห้องสมุดได้มีการจัดอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้	3.04	1.43	ปานกลาง
10. นักเรียนและครูได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาอาคารห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียน	2.15	1.09	น้อย
รวม	2.05	1.10	น้อย

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ห้องสมุดได้มีการจัดการสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.04$) รองลงมาคือ นักเรียนและครูได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาอาคารห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียน ($\bar{x} = 2.15$) ส่วน บรรยากาศภายในห้องสมุด มีการปรับปรุงใหม่เพื่อให้มีความเป็นธรรมชาติ เหมาะแก่การค้นคว้าหาความรู้มากขึ้นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 1.80$)

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาบนบกกำแพงแสน ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาบนบกกำแพงแสน ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

การดำเนินงานห้องสมุด ด้านทรัพยากรสารสนเทศ	$\bar{x}$	s.d.	ระดับปัญหา
1. ห้องสมุดมีปริมาณของทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมกับผู้เข้าใช้	2.99	1.49	ปานกลาง
2. ห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสารรายรายเดือนที่ทันสมัย	1.86	0.99	น้อย
3. ห้องสมุดมีปริมาณของทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือสำหรับเยาวชนและหนังสือประเภทส่งเสริมการอ่าน เหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้	1.95	1.05	น้อย
4. ห้องสมุดมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	1.82	1.01	น้อย
5. ห้องสมุดมีการนำระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการดำเนินงานห้องสมุด	1.87	0.98	น้อย
6. ห้องสมุดมีการพัฒนาด้านการจัดหาและเพิ่มทรัพยากรสารสนเทศภายในห้องสมุด	1.98	0.95	น้อย
7. นักเรียนและครู ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ด้านความต้องการทรัพยากรสารสนเทศ	1.88	0.99	น้อย
8. นักเรียนและครู ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดด้านทรัพยากรสารสนเทศ	2.08	0.95	น้อย
9. นักเรียนและครู ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียน	2.05	1.05	น้อย
10. นักเรียนและครู ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด	1.98	1.07	น้อย
รวม	2.04	1.05	น้อย

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน รัตนฐานบึงกุ่มแพ่งแสน ด้านทรัพยากรสารสนเทศ โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ห้องสมุดมีปริมาณของทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับผู้เข้าใช้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 2.99$) รองลงมาคือ นักเรียนและครูได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดด้านทรัพยากรสารสนเทศ ($\bar{x} = 2.08$) ส่วนห้องสมุดมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 1.82$)

**ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตาม
กระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1**

ในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตาม
กระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ซึ่งวิเคราะห์ค่า
ร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อ คิดจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อ ในครั้งนี้ผู้ตอบ
แบบสอบถามจำนวน 265 คน

จากแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ :
กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1
มีแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ ดังนี้

ตารางที่ 12 ค่าความถี่และค่าร้อยละของแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ด้านบุคลากร

ด้าน	แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ		ความถี่	ร้อยละ
	แหล่งเรียนรู้			
ด้านที่ 1 ด้านบุคลากร	ขั้นตอนการวางแผน (Plan)			
นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียน	1. จัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู		169	63.80
	2. กำหนดเป็นแผนพัฒนาห้องสมุด		191	72.10
	ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)			
	3. กำหนดบุคลากรครูเพื่อปฏิบัติหน้าที่งานห้องสมุด		159	60.00
	4. จัดตั้งทีมงานดำเนินงานห้องสมุด		205	77.40
	ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check)			
	5. จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานห้องสมุด		157	59.20
	6. จัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานห้องสมุด		192	72.50
ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา(Act)				
7. จัดตั้งคณะกรรมการประเมินการดำเนินงานห้องสมุด		150	56.60	
8. จัดทีมงานพัฒนาระบบงานห้องสมุด		194	73.20	

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 12 พบว่า แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 ด้านบุคลากร มีแนวทางการพัฒนาโดยแยกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นตอนการวางแผน (Plan) พบว่า การกำหนดเป็นแผนพัฒนาห้องสมุด มีค่าความถี่และค่าร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 72.10) รองลงมา คือ จัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู (ร้อยละ 63.80)

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) พบว่า การจัดตั้งทีมงานดำเนินงานห้องสมุดมีค่าความถี่และค่าร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 77.40) รองลงมา คือ การกำหนดบุคลากรครูเพื่อปฏิบัติหน้าที่งานห้องสมุด (ร้อยละ 60.00)

ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check) พบว่า การจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงดำเนินงาน ห้องสมุดมีค่าความถี่และค่าร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 72.50) รองลงมา คือ จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานห้องสมุด (ร้อยละ 59.20)

ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act) พบว่า จัดทีมงานพัฒนาระบบงานห้องสมุดมีค่าความถี่และค่าร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 73.20) รองลงมา คือ จัดตั้งคณะกรรมการประเมินการดำเนินงานห้องสมุด (ร้อยละ 56.60)

ตารางที่ 13 ค่าความดีและค่าร้อยละของแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้
ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษา โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ด้านผู้ให้บริการ

ด้าน	แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ		ความดี	ร้อยละ
	ด้าน	ขั้นตอนการวางแผน (Plan)		
ด้านที่ 2 ด้านผู้ให้บริการ มีการกำหนดวิธีการที่จะให้ผู้ ใช้ห้องสมุด ได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากการเข้า ใช้ห้องสมุด	1. จัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู	170	64.20	
	2. กำหนดแผนการปฐมนิเทศการใช้ ห้องสมุด	197	74.30	
	ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)			
	3. กำหนดบุคลากรเพื่อประชาสัมพันธ์ และแนะนำการใช้ ห้องสมุด	166	62.60	
	4. จัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด	214	80.80	
	ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check)			
	5. จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการ ดำเนินงานห้องสมุด	167	63.00	
	6. ตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการ ดำเนินงานห้องสมุด	197	74.30	
ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act)				
7. ตั้งคณะกรรมการประเมินการ ดำเนินงานห้องสมุด	158	59.60		
8. จัดทีมงานพัฒนาระบบงาน ห้องสมุด	210	79.20		

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 13 พบว่า แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษา โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ด้านผู้ใช้บริการ มีแนวทางการพัฒนาโดยแยกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นตอนการวางแผน (Plan) พบว่า กำหนดแผนการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด มีค่าความและค่าร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 74.30) รองลงมาคือจัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู (ร้อยละ 64.20)

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) พบว่าการจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด มีค่าความดีและร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 80.80) รองลงมา คือ กำหนดบุคลากรครูเพื่อประชาสัมพันธ์ และแนะนำการใช้ห้องสมุด (ร้อยละ 62.60)

ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check) พบว่า การจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงดำเนินงาน ห้องสมุดมีค่าความดีและร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 74.30) รองลงมา คือจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานห้องสมุด (ร้อยละ 63.00)

ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act) พบว่า จัดทีมงานพัฒนาระบบงานห้องสมุดมีค่าความดีและร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 79.20) รองลงมา คือจัดตั้งคณะกรรมการประเมินการดำเนินงานห้องสมุด (ร้อยละ 59.60)

ตารางที่ 14 ค่าความถี่และค่าร้อยละของแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้
ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษา โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ด้านอาคารสถานที่

ด้าน	แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้		ความถี่	ร้อยละ
	ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ			
ด้านที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ ห้องสมุดได้มีการจัดอาคาร สถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการ เรียนรู้	ขั้นตอนการวางแผน (Plan)			
	1. จัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู		178	67.20
	2. กำหนดแผนการพัฒนาด้าน อาคารสถานที่		206	77.70
	ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)			
	3. จัดทำโครงการห้องสมุดเคลื่อนที่		171	64.50
	4. จัดทำโครงการห้องสมุดในสวน		221	83.40
	ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check)			
	5. ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการ ดำเนินงานตามโครงการ		176	66.40
	6. ตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการ ดำเนินงานตามโครงการ		206	77.70
	ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act)			
7. ตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการ		169	63.80	
8. จัดทีมงานพัฒนาโครงการของห้องสมุด		213	80.40	

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 14 พบว่า แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 ด้านอาคารสถานที่ มีแนวทางการพัฒนาโดยแยกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นตอนการวางแผน (Plan) พบว่า กำหนดแผนการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ มีค่าความถี่และค่าร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 77.70) รองลงมา คือ จัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู (ร้อยละ 67.20)

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) พบว่า จัดทำโครงการห้องสมุดในสวน มีค่าความถี่และร้อยละ สูงสุด (ร้อยละ 83.40) รองลงมา คือ จัดทำโครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ (ร้อยละ 64.50)

ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check) พบว่า การจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการ มีค่าความถี่และร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 77.70) รองลงมา คือ จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ (ร้อยละ 66.40)

ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act) พบว่า จัดทีมงานพัฒนาโครงการของห้องสมุด มีค่าความถี่และร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 80.40) รองลงมา คือ การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการ (ร้อยละ 59.60)

ตารางที่ 15 ค่าความถี่และค่าร้อยละของแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้
ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษา โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ตั้งกักสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

ด้าน	แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็น แหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านที่ 4	ขั้นตอนการวางแผน (Plan)		
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดมีปริมาณของทรัพยากร สารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์อยู่ ในเกณฑ์ที่เหมาะสมกับผู้เข้าใช้	1. จัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู	176	66.40
	2. กำหนดแผนงานด้านการพัฒนา สารสนเทศของห้องสมุด	202	76.20
	ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)		
	3. จัดทำโครงการบริจาคหนังสือเข้า ห้องสมุด	170 217	64.20 81.90
	4. จัดทำโครงการสื่อ Internet เพื่อ การเรียนรู้ภายในห้องสมุด		
	ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check)		
	5. ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการ ดำเนินงานตามโครงการ	176	66.40
	6. ตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการ ดำเนินงานตามโครงการ	202	76.20
	ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act)		
	7. ตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการ	161	60.80
	8. จัดทีมงานพัฒนาโครงการของห้องสมุด	215	81.10

หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาชนบทบ้านกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพของการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาชนบทบ้านกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 2) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาชนบทบ้านกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ โรงเรียนประถมศึกษาชนบทบ้านกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนชั้น ป.5-6 ของโรงเรียนประถมศึกษาชนบทบ้านกำแพงแสนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 265 คน เป็นผู้บริหาร 1 คน เป็นครู 54 คน และเป็นนักเรียน 210 คน โดยนักเรียนได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นและครูได้จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามระดับสภาพ ปัญหา และแนวทางของการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาชนบทบ้านกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาชนบทบ้านกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านผู้ใช้บริการ ด้านอาคารสถานที่ และด้านทรัพยากรสารสนเทศ ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ โรงเรียนประถมศึกษาชนบทบ้านกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อมั่น ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

จากตารางที่ 15 พบว่า แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษา โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ มีแนวทางการพัฒนาโดยแยกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นตอนการวางแผน (Plan) พบว่า กำหนดแผนงานด้านการพัฒนาสารสนเทศของห้องสมุด มีค่าความถี่และร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 76.20) รองลงมา คือ การจัดประชุมชี้แจงต่อคณะกรรมการ (ร้อยละ 66.40)

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) พบว่า จัดทำโครงการสื่อ Internet เพื่อการเรียนรู้ภายในห้องสมุด มีค่าความถี่และร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 81.90) รองลงมา คือ จัดทำโครงการบริจาคหนังสือเข้าห้องสมุด (ร้อยละ 64.20)

ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check) พบว่า การจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการ มีค่าความถี่และร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 76.20) รองลงมา คือ จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ (ร้อยละ 66.40)

ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act) พบว่า จัดทีมงานพัฒนาโครงการของห้องสมุด มีค่าความถี่และร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 81.10) รองลงมา คือ การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการ (ร้อยละ 60.80)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินการด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ ส่วนการดำเนินงานด้านผู้ใช้บริการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2. ปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินการด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การดำเนินงานด้านผู้ใช้บริการ ส่วนการดำเนินงานด้านทรัพยากรสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

3. แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีแนวทางการพัฒนาโดยแยกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

3.1 ด้านบุคลากรมีแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ คือ

ขั้นตอนการวางแผน (Plan) เห็นว่า ควรมีการกำหนดเป็นแผนพัฒนาห้องสมุดมากที่สุด รองลงมาคือ ควรมีการจัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู อย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) เห็นว่า ควรมีการจัดตั้งทีมงานดำเนินงานห้องสมุดมากที่สุด รองลงมา คือ ควรมีการกำหนดบุคลากรครูเพื่อปฏิบัติหน้าที่งานห้องสมุดประจำวัน

ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check) เห็นว่า ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานห้องสมุดมากที่สุด รองลงมา คือ ควรจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานห้องสมุด

ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act) เห็นว่า ควรจัดทีมงานพัฒนาระบบงานห้องสมุดมากที่สุด รองลงมา คือ ควรจัดตั้งคณะกรรมการประเมินการดำเนินงานห้องสมุด

3.2 ด้านผู้ใช้บริการมีแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ คือ

ขั้นตอนการวางแผน (Plan) เห็นว่า ควรกำหนดแผนการปฐมนิเทศการใช้ ห้องสมุดมากที่สุด รองลงมา คือ ควรจัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู อย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) เห็นว่า ควรมีการจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุดมากที่สุด
 มากที่สุด คือ ควรมีการกำหนดบุคลากรครูเพื่อประชาสัมพันธ์ และแนะนำการใช้ ห้องสมุด
 ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check) เห็นว่า ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการ
 งบประมาณห้องสมุดมากที่สุดรองลงมาคือการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานห้องสมุด
 ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act) เห็นว่า ควรจัดทีมงานพัฒนาระบบงานห้องสมุด
 ที่สุด รองลงมา คือ การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินการดำเนินงานห้องสมุด

3.3 ด้านอาคารสถานที่ มีแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้กระบวนการ
 การคุณภาพ คือ
 ขั้นตอนการวางแผน (Plan) เห็นว่า ควรมีกำหนดแผนการพัฒนาด้านอาคารสถานที่มาก
 ที่สุด รองลงมา คือ การจัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู
 ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) เห็นว่า ควรจัดทำโครงการห้องสมุดในสวนมากที่สุด รองลงมา
 คือ จัดทำโครงการห้องสมุดเคลื่อนที่
 ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check) เห็นว่า ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการ
 ดำเนินงานตามโครงการ มากที่สุดรองลงมา คือ การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงาน
 ตามโครงการ

ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act) เห็นว่า ควรจัดทีมงานพัฒนาโครงการของห้องสมุด
 มากที่สุด รองลงมา คือ ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการ

3.4 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ มีแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตาม
 กระบวนการจัดการคุณภาพ คือ
 ขั้นตอนการวางแผน (Plan) เห็นว่าควรมีการกำหนดแผนงานด้านการพัฒนาสารสนเทศของ
 ห้องสมุด มากที่สุดรองลงมา คือควรการจัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู
 ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) เห็นว่า ควรจัดทำโครงการสื่อ Internet เพื่อการเรียนรู้ภายใน
 ห้องสมุด มากที่สุด รองลงมา คือ ควรจัดทำโครงการบริจาคหนังสือเข้าห้องสมุด
 ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check) เห็นว่า ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการ
 ดำเนินงานตามโครงการ มากที่สุดรองลงมา คือ การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงาน
 ตามโครงการ

ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act) เห็นว่า ควรมีการจัดทีมงานพัฒนาโครงการของ
 ห้องสมุดมากที่สุด รองลงมา คือ ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐม เขต 1 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบิน

กำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนได้ดำเนินการตามนโยบายในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ โดยเน้นความสำคัญของห้องสมุดซึ่งเป็นแหล่งค้นคว้าที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนและเพิ่มองค์ความรู้ให้กับผู้เรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินการด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ ส่วนการดำเนินงานด้านผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าสภาพของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสนเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งห้องสมุดซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนและครูส่วนใหญ่ให้ความสนใจและเข้าร่วมดำเนินงานการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของโรงเรียนมาโดยตลอด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กังวาล นาคศรีสังข์ (2549 : 103 -104) ที่ว่าผู้บริหาร ครู และนักเรียนควรเห็นความสำคัญของห้องสมุดและร่วมกันพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญภายใน โรงเรียนรวมทั้งต้องให้มีคุณภาพ สามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับ นาดชา ปิณฑชานนท์และคณะ (2542: 131 -132) ที่ว่า โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่อยู่ในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ห้องสมุดถือว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดที่นักเรียนจะใช้ในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง และพัฒนาการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ทั้งยังสอดคล้องกับ วันเพ็ญ พิชญวสิน (2540 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนการกำหนดแผนงานและโครงการในด้านการใช้ห้องสมุด ครูผู้สอนควรเป็นผู้จัดทำแผนการสอน กำหนดกิจกรรมให้นักเรียนใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนศึกษาค้นคว้า โดยประสานงานกับครูบรรณารักษ์ให้มีการส่งเสริมการใช้ห้องสมุดและมีการมอบหมายงานให้นักเรียนค้นคว้าจากห้องสมุดและนำไปอภิปรายในชั้นเรียน จากข้อค้นพบดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าการได้ดำเนินการตามแนวคิดกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพ คิววงจระเดมมิ่ง (Deming Cycle) จะส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาใน
 กำแพงแสน ช่างักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ที่เป็น
 เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีการจัดระบบการบริหารและวางโครงสร้างทางวิชาการได้
 เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและเน้นการดำเนินการที่มีนักเรียนเป็นสำคัญ โดยดำเนินการตาม
 สภาพจริงและแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินการด้าน
 บุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การดำเนินงานด้านผู้ใช้บริการ ส่วนการดำเนินงานด้าน
 ทรัพยากรสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และ
 เมื่อพิจารณาจากปัญหาที่พบตามรายด้านและรายข้อพบว่า ด้านบุคลากร นักเรียนและครูมีส่วนร่วม
 ในการวางแผนทางการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียนน้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัญหาที่พบมาก
 ที่สุดของด้านบุคลากรคือ การไม่ให้ความร่วมมือในการวางแผนทางการพัฒนาห้องสมุดของ
 นักเรียนและครู ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนและครูมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในโรงเรียน
 มาก อีกทั้งการบริหารเวลาของครูและนักเรียนทำได้ยากเนื่องจากมีระบบการเรียนการสอนและ
 กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตลอดทั้งวัน ด้านผู้ใช้บริการ พบว่า มีการกำหนดวิธีการที่จะให้ผู้
 ใช้ได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากการเข้าใช้ห้องสมุด น้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัญหาที่พบมากที่สุดของ
 ด้านผู้ใช้บริการคือ มีการกำหนดวิธีการที่จะให้ผู้ผู้ใช้ได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากการเข้าใช้ห้องสมุด
 น้อยเกินไปทำให้ผู้ใช้บริการขาดความรู้พื้นฐานในการเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าความรู้
 ใหม่ ๆ ในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ด้านอาคารสถานที่ พบว่าห้องสมุดได้มีการจัดอาคาร
 สถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่น้อยที่สุดซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัญหาที่พบมากที่สุดของด้านอาคาร
 สถานที่ คือ การจัดอาคารสถานที่ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ของห้องสมุด ส่งผลทำให้ห้องสมุด
 มีอาคารการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมกับแคบและมีขนาดเล็กไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ ที่เป็นเช่นนี้
 อาจเพราะว่า ตัวอาคารห้องสมุดเป็นอาคารเอนกประสงค์ที่มีขนาดเล็กและไม่สามารถขยายเพิ่มขึ้น
 ได้เนื่องจากความจำเป็นด้านพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดของโรงเรียน อีกทั้งเป็นอาคารที่ตั้งอยู่บริเวณมุม
 อับของโรงเรียนทำให้แสงสว่างและอากาศถ่ายเทไม่สะดวก ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของ
 ผู้ใช้บริการ ส่วนด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าห้องสมุดมีปริมาณของทรัพยากรสารสนเทศ
 ประเภทสิ่งพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมกับผู้ใช้ที่น้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัญหาที่พบมาก
 ที่สุดของด้านทรัพยากรสารสนเทศ คือปริมาณของทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่น้อยจำกัด และ
 ไม่ทันสมัย ส่งผลทำให้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณภาพไม่เพียงพอและอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสม
 กับปริมาณความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งปัญหาที่พบทั้ง 4 ด้านอาจมาจากสาเหตุที่ว่า ครู
 บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีภาระงานมาก มีจำนวนคาบสอนหลายชั่วโมง รวมทั้งยังมีงานพิเศษอื่น ๆ
 ที่ต้องให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน ทำให้ไม่สามารถประจำอยู่ที่ห้องสมุดได้ตลอดเวลาการเปิด

ให้บริการ อีกทั้งครูที่เป็นเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ยังขาดประสบการณ์ในการจัดระบบงานห้องสมุด และงานบริการอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่ต้องเพิ่มเติมให้กับห้องสมุดเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของ โรงเรียนที่ต้องการให้ห้องสมุดเป็นห้องสมุดมีชีวิต ทันสมัยและเข้าถึงได้ทุกการค้นคว้า ทั้งยังขาดความร่วมมือของครูและนักเรียนในการวางแผนพัฒนาห้องสมุดอย่างเป็นระบบ การนำความรู้ด้านการสืบค้นข้อมูลประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ต่อผู้เข้าใช้บริการ การจำกัดในเรื่องของอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ รวมทั้งการขาดแคลนทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ สกุลเนรมิต (2543 : 94) ที่ว่าการดำเนินงานในทุกขั้นตอน ถ้าบุคลากรในโรงเรียนได้มีการประชุมเพื่อปรึกษาร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้แนวทางในการทำงานกว้างขวาง ครอบคลุมและชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้บุคลากรก็จะเต็มใจในการปฏิบัติงานมากขึ้นด้วย โดยโรงเรียนกำหนดแนวทางปฏิบัติงานโดยพิจารณาตามความสามารถและความถนัดของบุคลากร และสอดคล้องกับงานวิจัยของเซ็ง (Tzeng 1991 : 3545-A) ที่ว่าห้องสมุดและบรรณารักษ์เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอน บรรณารักษ์ต้องสร้างทักษะการใช้ห้องสมุดให้นักเรียนเพื่อให้ นักเรียนมีทักษะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยสอดคล้องกับ เบิร์คส์ (Burks 1994 : 196) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ครูมีบทบาทและอิทธิพลต่อผู้เรียนในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด แต่ครูจำนวนมากยังไม่ตระหนักถึงคุณค่าของหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน บรรณารักษ์และครูควรต้องทำงานสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้บรรณารักษ์ยังต้องส่งเสริมให้บุคลากรทุกคน ใช้ห้องสมุดเป็นศูนย์กลางการศึกษาของโรงเรียนเพิ่มขึ้น ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการค้นคว้าข้อมูลจากวัสดุอุปกรณ์ในห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องงานวิจัยของ เกลเคิน (Gehlken 1995 :3338) ที่กล่าวว่า ห้องสมุดโรงเรียนจะประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยสำคัญคือ การสนับสนุนจากผู้บริหารและการดำเนินงานของผู้เชี่ยวชาญการใช้สื่อในการจัดหาและรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ในห้องสมุดให้ตรงตามหลักสูตรและความสนใจของนักเรียน ส่งเสริมการใช้ห้องสมุดด้วยการจัดบรรยากาศให้ดึงดูดความสนใจผู้เรียนให้เข้าใช้ห้องสมุด อำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าจัดพื้นที่ห้องสมุดให้ใช้ได้อย่างอิสระสามารถค้นคว้าได้ตามต้องการและปลูกฝังให้นักเรียนรักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของกังวาล นาคศรีสังข์ (2549 :78-79) โดยพบว่าปัญหาประเด็นหลัก ๆ ของการใช้ห้องสมุดโรงเรียนคือ ด้านบุคลากร พบปัญหาที่เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์และนักเรียนยังขาดทักษะในการปฏิบัติงานห้องสมุด สาเหตุสำคัญสืบเนื่องมาจากครูบรรณารักษ์ไม่มีวุฒิทางบรรณารักษ์โดยตรง มีชั่วโมงสอนมาก และมีงานพิเศษอื่น ๆ ทำให้ไม่มีเวลาดูแลการให้บริการให้เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร ด้านผู้ใช้บริการ พบปัญหา คือ ครูและนักเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของ

การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ภายใน ด้านสถานที่ พบปัญหาคือ ห้องสมุดมีสภาพชำรุด คับแคบ และมีแสงสว่างไม่เพียงพอ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบปัญหาคือ หนังสือที่มีอยู่บางส่วนไม่สอดคล้องกับหลักสูตร และไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการ จากข้อปัญหาที่ค้นพบดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าการได้ดำเนินการตามแนวคิดกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพ ด้วยวงจรเดมมิง (Deming Cycle) จะส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ประถมฐานบินก่าแพงแสน มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ โรงเรียนประถมฐานบินก่าแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีแนวทางการพัฒนาโดยแยกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

3.1 ด้านบุคลากรมีแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ คือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) เห็นว่า ควรมีการกำหนดเป็นแผนพัฒนาห้องสมุดขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) เห็นว่า ควรมีการจัดตั้งทีมงานดำเนินงานห้องสมุด ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check) เห็นว่า ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานห้องสมุด ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act) เห็นว่า ควรจัดทีมงานพัฒนาระบบงานห้องสมุด

3.2 ด้านผู้ใช้บริการมีแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ คือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) เห็นว่า ควรกำหนดแผนการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) เห็นว่า ควรมีการจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check) เห็นว่า ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานห้องสมุดขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act) เห็นว่า ควรจัดทีมงานพัฒนาระบบงานห้องสมุด

3.3 ด้านอาคารสถานที่ มีแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ คือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) เห็นว่า ควรมีกำหนดแผนการพัฒนาอาคารสถานที่ ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) เห็นว่า ควรจัดทำโครงการห้องสมุดในสวน ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check) เห็นว่า ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการ ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act) เห็นว่า ควรจัดทีมงานพัฒนาโครงการของห้องสมุด

3.4 ด้านทรัพยากรสารสนเทศมีแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ คือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) เห็นว่า ควรมีการกำหนดแผนงานด้านการพัฒนาสารสนเทศของห้องสมุด ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) เห็นว่า ควรจัดทำโครงการสื่อ

Internet เพื่อการเรียนรู้ภายในห้องสมุด ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check) เห็นว่า ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act) เห็นว่า ควรมีการจัดทีมงานพัฒนาโครงการของห้องสมุด

โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของชุมพร วงศ์วัฒน์ (2538 : 115) ที่พบข้อเสนอแนะว่า ควรมีการเตรียมการวางแผนและประสานงาน การสร้างความตระหนักให้ทุกคนเห็นความสำคัญของห้องสมุดซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ ศรีสุวรรณวิเชียร (2546 : 41) ที่พบว่าควรประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการยึดหยุ่นให้มากขึ้น มีการวางแผนล่วงหน้าชัดเจน รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กังวาล นาคศรีสังข์ (2549 : 108) ที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตลอดจนผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนควรเห็นความสำคัญในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยเฉพาะการใช้ห้องสมุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติ โดยสถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ตามความต้องการอย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ วิริยะ (2550 : 70) ที่ว่า โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และการมีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้มากขึ้น โดยการสำรวจแหล่งเรียนรู้ จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น จากแนวทางพัฒนาห้องสมุดดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าการได้ดำเนินการตามแนวคิดกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพ ด้วยวงจรเดมมิง (Deming Cycle) จะส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน มีประสิทธิภาพและเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ด้านบุคลากรโรงเรียนควรสนับสนุนให้บุคลากรได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานห้องสมุด อีกทั้งควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงานพัฒนาห้องสมุดอย่างเป็นระบบตามกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพ โดยจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดเพื่อเป็นทีมงานในการพัฒนาห้องสมุด จัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานห้องสมุด จัดทีมงานพัฒนาระบบงานห้องสมุด เพื่อเป็นทีมงานในการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญภายในโรงเรียน

1.2 ด้านผู้ใช้บริการ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ มีการประชาสัมพันธ์ สร้างความตระหนัก และเห็นคุณค่าของการเข้าใช้ห้องสมุด โดยจัดเตรียมคู่มือการเข้าใช้ห้องสมุด จัดการปฐมนิเทศการเข้าใช้ห้องสมุด จัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานห้องสมุด จัดทีมงานพัฒนาระบบงานห้องสมุด เพื่อให้ผู้ใช้บริการเกิดทักษะการเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าและการเข้าใช้ห้องสมุดอย่างถูกวิธีมากขึ้น

1.3 ด้านอาคารสถานที่โรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการวางแผนงานการพัฒนาห้องสมุด ด้านอาคารสถานที่ที่ชัดเจน จัดทำโครงการห้องสมุดในสวน โครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ และจัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการ โดยกำหนดเป็นทีมพัฒนา วางโครงการแผนงานและดำเนินการตามลำดับ

1.4 ด้านทรัพยากรสารสนเทศโรงเรียน ควรกำหนดแผนงานด้านการพัฒนาสารสนเทศของห้องสมุด จัดทำโครงการสื่อ Internet เพื่อการเรียนรู้ภายในห้องสมุด จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานสำรวจความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของผู้บริหาร ครู และนักเรียน โดยจัดทำแบบสอบถามความต้องการทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ พร้อมทั้งวางแผนงานระดมเงินทุน โดยอาจเป็นเงินรายได้ของโรงเรียนหรือการบริจาค จัดทำโครงการทอดผ้าป่าหนังสือ อีกทั้งควรจัดตั้งทีมงานพัฒนาโครงการของห้องสมุดเพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนที่กำหนดขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานโรงเรียนด้านการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพทั้งต่อโรงเรียนและชุมชน

2.3 ควรมีการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ ระหว่างการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียน

2.4 ควรมีการศึกษาเพื่อหาระดับความพึงพอใจของผู้เข้าใช้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุดโรงเรียนเพื่อการพัฒนาการบริหารงานห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- กรุณา พัทธกษณมภ์. (2551). การบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียน. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก [http : www.takesal.go.th.- nitess/li.doc](http://www.takesal.go.th/~nitess/li.doc).
- กั้ววาล นาคศรีสังข์. (2549). การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาด้านการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียนวัดโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- กุลลาบ ปั้นลาชนาก. (2539). การปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2547). การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จักรพงษ์ เจริญศิริพงษ์. (2541). สภาพและปัญหาในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จันทิมา รัชนิวงศ์. (2546). การศึกษาการบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียนวัดเนาวิทยาลัยในการสนับสนุนการเรียนการสอน. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิราภรณ์ ศรีสุวรรณวิเชียร. (2546). การใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เฉลิม พันธ์สุดีดา. (2543). คู่มือการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : ดันฮ้อแกรมมี.
- ชาติรี สำราญ. (2543). คนสอนคน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรี.
- ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์. (กันยายน 2541). ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคืออย่างไร. วารสารปฏิรูปการศึกษา. 1,1.
- เชิดชู กาหวงศ์. (สิงหาคม 2545). “ปัญหาคุณภาพห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา”. วารสารวิชาการ. 5,8.
- ชุมพร วงศ์พัฒน์. (2538). การใช้ประโยชน์จากแหล่งชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษารหัส ส101-ส102 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2545). คู่มือการศึกษาเพื่อท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : อินพรีนส์.
- นาคยา ปิลันชนานนท์ และคณะ. (2542). การศึกษาตามมาตรฐาน แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร.

- นิรมล อัจฉริยะเสถียร, ผศ. (2551). การพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต. สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี. สถาบันวิจัยและพัฒนา. วารสารวิจัย. 121.
- เบญจวรรณ สกกุลเนรมิต. (2543). การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2).
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ลาวัลย์ จินทอง. (2549). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- วันเพ็ญ พิชญวสิน. (2540). การใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิชาการ, กรม. (2546). คู่มือการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2551). หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก
[http : www.khaotalom.com/image/sub-1218591375/intro_mind.2551.pdf](http://www.khaotalom.com/image/sub-1218591375/intro_mind.2551.pdf)
- วีรพงษ์ ลือประสิทธิ์สกุล. (2541). การบริหารกระบวนการอย่างมีคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : พีอาร์
แอนด์ทีคิวเอ็มคอนซิลแทนท์.
- วีระวรรณ วรรณโท. (2545). การจัดกิจกรรมห้องสมุดโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ.
- วุฒิไกร เลื่อนแป้น. (2547). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริชัย กาญจนาวาสีและคณะ. (2544). ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศึกษาริการ, กระทรวง. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สมบัติ ปีกกรีก. (2547). การบริหารงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนวังสวรค์ สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอเทพสถิตจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏพระนคร.

- สมจิตร พรหมเทพ. (2542). ห้องสมุดโรงเรียน. เชียงใหม่ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะวิชา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- สามัญศึกษา, กรม. (2542). แนวค่านิเทศการพัฒนาคณะเรียนรู้อินโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร.
_____ . (2544). การพัฒนาคณะเรียนรู้อินโรงเรียนและห้องเรียนเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้อิน.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สมบูรณ์ วิริยะ. (2550). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนวัดหอมเกร็ด (ไพศาล
ประชานุกูล) อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สิริยุพา ศกุนตะเสฐียร. (2545). การบริหารการใช้คณะเรียนรู้อินตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สุริสา กาญจนเกตุ. (2541). ปัญหาแนวทางการพัฒนาคณะเรียนรู้อินของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2544). กระบวนการเรียนรู้อินจากคณะเรียนรู้อินชุมชนและธรรมชาติ. กรุงเทพมหานคร
: ไทยวัฒนาพานิช.
- ไสว บรรณาลัย. (2549). การใช้คณะเรียนรู้อินของโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคมกรุงเทพมหานคร.
ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- American Library Association. (1994). *Guide to Cooperative Collective Development*. Chicago :
American Library Association.
- Alghamidi, Falth A. (1988). *Planning for an Automated Cooperative Library Networking
of University Libraries in Saudi Arabia : An Exploratory Study*. Ph.D Dissertation,
The Florida State University.
- Backer, J.(1999). "Network Functions : Reactions." In A Kent and T.J. Galvin (eds.) *The structure
and Governance of Library Network*. P.88 New York : Marcel Dekker.
- Burks,Freda Anne Ellis. (1994). *Nature and Extent of School Library use in selected High School in
the Greater Dallas-Fort Worth, Texas area*. (CD-ROM). Eric.
- Deming, William E. (2008). "Deming Cycle." (Online). Available : <http://www.12manage.com>.

- Gilmer, Lois C. (1994). **Inter - library Loan : Theory and Management**. Englewood, CA : Libraries Unlimited.
- Grehlken, Vician Seiber. (1994). **The Role of the High School Library Media Program in Three Nationally Recognized South Carolina Blue Ribbon Secondary Schools**. (CD-ROM). Eric.
- Krejcie and Morgan. (Online). Available : <http://www.gotoknow.org/file/classroom>.
- Robertson Britha (1980). **Library Network Development and The Southern Regional Educations Broad**. New york.
- Shewhart. (2551). **Cycle Deming**. (Online). Available : [http://www. Elsmar.com/pdf files. Deming PDCA.gif](http://www.Elsmar.com/pdf files. Deming PDCA.gif).
- Turock, Betty J. (1981). **Performance, Organization and Attitude : Factors in Multitype Library Networking**. Ph.D Dissertation, Rutgers the Stste University of New Jersey.
- Tzeng, Houy-jia. (51,11 May 1991: 3545-A). “ A Comparison of User Perceptions with Office Standards of Elementary School Libraries in Taiwan, Republic of China.” **Dissertation abstracts International**.
- Woodsworth, Anne. (1991). **Library Cooperation and Networks : A Basic Reader**. New York : Neal – Schuman.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. นายอานนท์ เล้าอรุณ   ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน
2. นางกฤษณา ปัญญาจิรวุฒิ   ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2
3. ดร.กิตติคุณ รัตนเดชกำจาย   ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร
4. นางจรรยาพร ขอดแก้ว   ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1
5. นายกิตติ กสิณธารา   ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

ศธ 0564.14/1/34

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงทิวรัชฎี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางกุลธิดา ปัญญาจิรวุฒิ

ซึ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางจันทร์พิมพ์ รัตนเดชกำจาย นักศึกษาปริญญาโท ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินโพพวงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1” ตามหลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.เปรมสุรีย์	เชื่อมทอง	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผศ.ดร.สรายุทธ์	เศรษฐขจร	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2473-7000 ต่อ 5090

ไศธ 0564.14/1/35

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.กิตติคุณ รัตนเดชกำจาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางจันทร์พิมพ์ รัตนเดชกำจาย นักศึกษาปริญญาโท ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1" ตามหลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.เปรมสุรีย์	เชื่อมทอง	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผศ.ดร.สรายุทธ์	เศรษฐุขจร	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถจะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.สรายุทธ์ เศรษฐุขจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

นิติศาสตร

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2473-7000 ต่อ 5090

ศธ 0564.14/1/36

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงทิวสุกรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางจรรยาพร ยอดแก้ว

ที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางจันทร์พิมพ์ รัตนเดชกำจาย นักศึกษาปริญญาโท ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินบางพลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1" ตามหลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.เปรมสุรีย	เชื่อมทอง	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผศ.ดร.สรายุทธ์	เศรษฐุขจร	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถจะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.สรายุทธ์ เศรษฐุขจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

นิติศาสตร

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2473-7000 ต่อ 5090

ที่ ศธ 0564.14/1/37

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายกิตติ กสิณธारा

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางจันทร์พิมพ์ รัตนเดชกำจาย นักศึกษาปริญญาโท ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1" ตามหลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.เปรมสุรีย์	เชื่อมทอง	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผศ.ดร.สรายุทธ์	เศรษฐขจร	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2473-7000 ต่อ 5090

ที่ ศธ 0564.14/1/38

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

4 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอานนท์ เล้าอรุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางจันทร์พิมพ์ รัตนเดชกำจาย นักศึกษาปริญญาโท ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาบนกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1" ตามหลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.เปรมสุริย์	เชื่อมทอง	ประธานกรรมการควบคุม
2. ผศ.ดร.สรายุทธ์	เศรษฐขจร	กรรมการควบคุม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5090

โทรสาร 0-2473-7000 ต่อ 5090

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่องแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้

ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

*****

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า ตามแนวลิเคิร์ตแบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับมาก
- 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
- 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นตามสภาพจริง ทุกความเห็นของท่าน คือข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการศึกษานโยบายการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

1.2 อายุ

- 1) 10-20 ปี   2) 21-30 ปี   3) 31-40 ปี
- 4) 41-50 ปี   5) 51 ปีขึ้นไป

1.3 สถานภาพ

- 1) ผู้บริหาร
- 2) ครู
- 3) นักเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

คำชี้แจง ท่านคิดว่าโรงเรียนมีสภาพการปฏิบัติและมีปัญหาของการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน ตามรายการต่อไปนี้ ในระดับใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านโดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับมาก
- 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ					ระดับปัญหา				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
14.	มีแผนดำเนินการให้ผู้ใช้ได้รับการบริการยืม – คืนหนังสือ ผ่านระบบบาร์โค้ด										
15.	มีบริการให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกในการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องสมุด										
16.	มีการกำหนดให้ผู้ใช้มีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดให้มีรูปแบบของห้องสมุดมีชีวิต										
17.	มีบริการให้ผู้ใช้มีโอกาสได้ใช้หนังสือในห้องสมุดมากขึ้น										
18.	มีบริการให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น										
19.	มีบริการให้ผู้ใช้สร้างทักษะในการศึกษาค้นคว้าสารสนเทศมากขึ้น										
20.	มีบริการให้ผู้ใช้สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการช่วยสืบค้นข้อมูลหนังสือมากขึ้น										
	ด้านที่ 3 ด้านอาคารสถานที่										
21.	โรงเรียนได้มีการปรับปรุงสภาพอาคารห้องสมุดจากเดิมให้เป็นห้องสมุดเสมือนมีชีวิต										
22.	บรรยากาศภายในห้องสมุด มีการปรับปรุงใหม่เพื่อให้มีความเป็นธรรมชาติ เหมาะแก่การค้นคว้าหาความรู้มากขึ้น										
23.	สภาพและบรรยากาศภายนอกของอาคารห้องสมุดมีการจัดให้เป็นห้องสมุดในฝันห้องสมุดในสวน										
24.	ห้องสมุดมีการนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาติดตั้งเพื่อให้บริการต่าง ๆ มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น										
25.	ห้องสมุดมีการดำเนินการจัดมุมความรู้ต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการจัดทำกิจกรรมห้องสมุด										
26.	ห้องสมุดได้จัดวางสัดส่วนของอาคารเพื่อจัดเป็นมุมบริการต่าง ๆ ไว้ภายในห้องสมุด										

ข้อที่	การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ					ระดับปัญหา				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
27.	ห้องสมุดมีการจัดวางชั้นหนังสือและระบบหมวดหนังสือเพื่อความสะดวกในการค้นคว้า										
28.	ห้องสมุดได้ดำเนินการด้านการรักษาความสะอาดทั้งภายในและภายนอกอาคาร										
29.	ห้องสมุดได้มีการจัดอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้										
30.	นักเรียนและครู ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาอาคารห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียน										
ด้านที่ 4 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ											
31.	ห้องสมุดมีปริมาณของทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมกับผู้เข้าใช้										
32.	ห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสารรายรายเดือนที่ทันสมัย										
33.	ห้องสมุดมีปริมาณของทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือสำหรับเยาวชนและหนังสือประเภทส่งเสริมการอ่าน เหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้										
34.	ห้องสมุดมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต										
35.	ห้องสมุดมีการนำระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการดำเนินงานห้องสมุด										
36.	ห้องสมุดมีการพัฒนาด้านการจัดหาและเพิ่มทรัพยากรสารสนเทศภายในห้องสมุด										
37.	นักเรียนและ ครู ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ด้านความต้องการทรัพยากรสารสนเทศ										

ข้อที่	การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ					ระดับปัญหา					
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
38.	นักเรียนและครู ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดด้านทรัพยากรสารสนเทศ											
39.	นักเรียนและครู ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียน											
40.	นักเรียนและครู ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด											

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตาม

กระบวนการจัดการคุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาชนบทบ้านกำแพงแสน

คำชี้แจง ในการดำเนินงานการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการ

คุณภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาชนบทบ้านกำแพงแสน ให้ท่านทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับปัญหาที่ท่านพบ พร้อมให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อที่	ด้าน / ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
( ) 1.	ด้านที่ 1 ด้านบุคลากร นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการวางแผน ทางการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียนอยู่ใน ระดับน้อย	ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ( ) 1. จัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู ( ) 2. กำหนดเป็นแผนพัฒนาห้องสมุด ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) ( ) 3. กำหนดบุคลากรครูเพื่อปฏิบัติ หน้าทำงานห้องสมุด ( ) 4. จัดตั้งทีมงานดำเนินงาน ห้องสมุด

ข้อที่	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
		<p>ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check)</p> <p>( ) 5. ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานห้องสมุด</p> <p>( ) 6. ตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานห้องสมุด</p> <p>ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act)</p> <p>( ) 7. ตั้งคณะกรรมการประเมินการดำเนินงานห้องสมุด</p> <p>( ) 8. จัดทีมงานพัฒนาระบบงานห้องสมุด</p>
( ) 2.	<p>ด้านที่ 2 ด้านผู้ใช้บริการ</p> <p>มีการกำหนดวิธีการที่จะให้ผู้ใช้ได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากการเข้าใช้ห้องสมุดอยู่ในระดับน้อย</p>	<p>ขั้นตอนการวางแผน (Plan)</p> <p>( ) 1. จัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู</p> <p>( ) 2. กำหนดแผนการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด</p> <p>ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)</p> <p>( ) 3. กำหนดบุคลากรครูเพื่อประชาสัมพันธ์และแนะนำการใช้ห้องสมุด</p> <p>( ) 4. จัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด</p> <p>ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check)</p> <p>( ) 5. ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานห้องสมุด</p> <p>( ) 6. ตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานห้องสมุด</p> <p>ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act)</p> <p>( ) 7. ตั้งคณะกรรมการประเมินการดำเนินงานห้องสมุด</p> <p>( ) 8. จัดทีมงานพัฒนาระบบงานห้องสมุด</p>

ข้อที่	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
( ) 3.	<p>ด้านที่3 ด้านอาคารสถานที่</p> <p>ห้องสมุดได้มีการจัดอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ในระดับน้อย</p>	<p>ขั้นตอนการวางแผน (Plan)</p> <p>( ) 1. จัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู</p> <p>( ) 2. กำหนดแผนการพัฒนาด้านอาคารสถานที่</p> <p>ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)</p> <p>( ) 3. จัดทำโครงการห้องสมุดเคลื่อนที่</p> <p>( ) 4. จัดทำโครงการห้องสมุดในสวน</p> <p>ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check)</p> <p>( ) 5. ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ</p> <p>( ) 6. ตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการ</p> <p>ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act)</p> <p>( ) 7. ตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการ</p> <p>( ) 8. จัดทีมงานพัฒนาโครงการของห้องสมุด</p>
( ) 4.	<p>ด้านที่4 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ</p> <p>ห้องสมุดมีปริมาณของทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เพียงพอกับผู้ใช้</p>	<p>ขั้นตอนการวางแผน (Plan)</p> <p>( ) 1. จัดประชุมชี้แจงต่อคณะครู</p> <p>( ) 2. กำหนดแผนงานด้านการพัฒนาสารสนเทศของห้องสมุด</p> <p>ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)</p> <p>( ) 3. จัดโครงการบริจาคหนังสือเข้าห้องสมุด</p> <p>( ) 4. จัดทำโครงการสื่อ Internet เพื่อการเรียนรู้ภายในห้องสมุด</p>

ข้อที่	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
		<p>ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไข (Check)</p> <p>( ) 5. ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการ</p> <p>( ) 6. ตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการ</p> <p>ขั้นตอนการประเมินและพัฒนา (Act)</p> <p>( ) 7. ตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการ</p> <p>( ) 8. จัดทีมงานพัฒนาโครงการของห้องสมุด</p>
( ) 5.	<p>อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p>4. ....</p> <p>5. ....</p>

ผู้วิจัยขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามของท่านเป็นอย่างสูง

นางจันทร์พิมพ์ รัตนเวชกำจาย

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางจันทร์พิมพ์ รัตนเดชกำจาย
วัน เดือน ปีเกิด	28 ตุลาคม 2517
สถานที่เกิด	อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม
ประวัติการศึกษา	2541 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาและ การแนะแนวเอกคู่ขนานบรรณารักษศาสตร์ สถาบันราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ประวัติการทำงาน	2545 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านบนเขาแก่งเรียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาญจนบุรี เขต 3 2547 อาจารย์ 1 ระดับ 5 โรงเรียนวัดทะเลบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่นครปฐม เขต 1 2549 ครู คศ 1 โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่นครปฐม เขต 1
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู คศ 1 โรงเรียนประถมฐานบินกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่นครปฐม เขต 1